

PODSTAWY PROGRAMOWE KSZTAŁCENIA W ZAWODACH SZKOLNICTWA BRANŻOWEGO
PRZYPORZĄDKOWANYCH DO BRANŻY POMOCY SPOŁECZNEJ (SPO)

Załącznik zawiera podstawy programowe kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego przyporządkowanych do branży pomocy społecznej, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego:

- 1) asystent osoby niepełnosprawnej;
- 2) opiekun osoby starszej;
- 3) opiekun w domu pomocy społecznej;
- 4) opiekunka dziecięca;
- 5) opiekunka środowiskowa.

ASYSTENT OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ**341201****KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE****SPO.01. Udzielanie pomocy i organizacja wsparcia osobie niepełnosprawnej****CELE KSZTAŁCENIA**

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie asystent osoby niepełnosprawnej powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji SPO.01. Udzielanie pomocy i organizacja wsparcia osobie niepełnosprawnej:

- 1) planowania, wraz z osobą niepełnosprawną lub jej rodziną, kompleksowego wsparcia;
- 2) świadczenia opieki i wsparcia w zakresie samodzielnego funkcjonowania osoby niepełnosprawnej;
- 3) wsparcia osoby niepełnosprawnej w utrzymaniu lub podejmowaniu aktywności społecznej i zawodowej;
- 4) udzielania pomocy osobie niepełnosprawnej w korzystaniu z różnych form kompleksowej rehabilitacji.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH KRYTERIÓW

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji SPO.01. Udzielanie pomocy i organizacja wsparcia osobie niepełnosprawnej niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

SPO.01. Udzielanie pomocy i organizacja wsparcia osobie niepełnosprawnej	
SPO.01.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia przepisy prawa określające wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wyjaśnia pojęcie ergonomii pracy w zawodzie 3) rozpoznaje znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe 4) stosuje zasady segregacji odpadów 5) rozróżnia środki gaśnicze i ich przeznaczenie ze względu na zakres ich stosowania
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 3) omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
4) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka	<ol style="list-style-type: none"> 1) rozpoznaje rodzaje czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy 2) rozpoznaje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy 3) określa sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych
5) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	<ol style="list-style-type: none"> 1) określa zasady organizacji stanowisk pracy w zawodzie zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska 2) określa zasady bezpiecznego posługiwania się narzędziami, sprzętem, przyborami, materiałami i środkami

	3) przygotowuje stanowisko pracy do wykonywania zadań zawodowych zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska
6) stosuje środki ochrony indywidualnej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) rozróżnia środki ochrony indywidualnej 2) określa zagrożenia występujące na stanowisku pracy wynikające z niestosowania środków ochrony indywidualnej
7) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
SPO.01.2. Podstawy pomocy społecznej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) wyjaśnia rolę osobowości człowieka w stosunkach z otoczeniem	1) rozróżnia typy i cechy osobowości człowieka 2) charakteryzuje role społeczne 3) wskazuje wpływ osobowości na zachowania społeczne
2) charakteryzuje rozwój człowieka w różnych okresach życia	1) opisuje rozwój człowieka w różnych okresach życia 2) rozpoznaje objawy zaburzeń rozwojowych
3) charakteryzuje procesy zachodzące w życiu społecznym	1) opisuje zachowania społeczne jednostki i zbiorowości 2) opisuje interakcje interpersonalne 3) opisuje nieprawidłowe relacje występujące w życiu społecznym
4) przedstawia funkcje rodziny	1) wymienia funkcje rodziny 2) określa wpływ rodziny na funkcjonowanie człowieka
5) określa cele, zadania i instrumenty polityki społecznej państwa	1) wymienia cele polityki społecznej państwa 2) opisuje zadania polityki społecznej państwa 3) wymienia instrumenty polityki społecznej państwa i możliwości ich stosowania
6) identyfikuje problemy i postawy społeczne występujące we współczesnym społeczeństwie	1) opisuje przyczyny i skutki problemów społecznych 2) wykazuje wpływ zróżnicowanych postaw na funkcjonowanie jednostki i zbiorowości
7) charakteryzuje czynniki wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grupy	1) opisuje czynniki wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grupy 2) określa skutki wykluczenia społecznego jednostki i grupy
8) wskazuje przepisy prawa dotyczące pomocy społecznej i ubezpieczeń społecznych	1) wymienia przepisy prawa dotyczące pomocy społecznej i ubezpieczeń społecznych

	2) charakteryzuje zadania instytucji państwowych dotyczące zabezpieczenia społecznego osoby niepełnosprawnej
9) posługuje się językiem migowym	1) stosuje język migowy w komunikowaniu się z osobą niepełnosprawną wymagającą alternatywnej formy komunikacji 2) określa potrzeby i problemy osoby niepełnosprawnej przy pomocy języka migowego 3) doskonali umiejętności posługiwania się językiem migowym
10) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności stosowane podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
SPO.01.3. Planowanie, organizowanie i wykonywanie czynności opiekuńczo-wspierających osobie niepełnosprawnej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się dokumentacją dotyczącą sytuacji zdrowotnej i społecznej osoby niepełnosprawnej	1) wymienia rodzaje dokumentacji dotyczące sytuacji zdrowotnej osoby niepełnosprawnej, w tym orzeczenie o niepełnosprawności, plan opieki i wsparcia, karta informacyjna 2) pomaga osobie niepełnosprawnej w wypełnianiu dokumentacji np.: wniosku o dofinansowanie sprzętu pomocniczego, ortopedycznego oraz likwidacji barier architektonicznych 3) przestrzega zasad przetwarzania danych osobowych zawartych w dokumentacji osoby niepełnosprawnej
2) rozpoznaje warunki życia osoby niepełnosprawnej	1) opisuje czynniki wpływające na warunki życia osoby niepełnosprawnej 2) rozróżnia sposoby gromadzenia informacji w celu rozpoznania warunków życia osoby niepełnosprawnej
3) charakteryzuje ogólną budowę organizmu człowieka	1) objaśnia pojęcia z zakresu anatomii i fizjologii człowieka 2) określa funkcje organizmu człowieka 3) opisuje procesy życiowe organizmu człowieka 4) omawia budowę i funkcję tkanek, narządów i układów organizmu człowieka
4) charakteryzuje objawy patologiczne ze strony poszczególnych układów i narządów u osoby niepełnosprawnej	1) rozróżnia objawy patologiczne ze strony poszczególnych układów i narządów 2) wskazuje przyczyny występowania poszczególnych zaburzeń chorobowych 3) prowadzi obserwację zachowań i parametrów życiowych u osoby niepełnosprawnej
5) określa rodzaje i stopnie niepełnosprawności	1) rozróżnia rodzaje niepełnosprawności 2) opisuje stopnie niepełnosprawności
6) charakteryzuje skutki problemów psychospołecznych osoby niepełnosprawnej i jej rodziny	1) rozpoznaje problemy psychospołeczne osoby niepełnosprawnej i jej rodziny 2) określa problemy psychospołeczne osoby niepełnosprawnej i jej rodziny 3) określa przyczyny powstania problemów psychospołecznych osoby niepełnosprawnej i jej rodziny

	4) omawia skutki problemów psychospołecznych osoby niepełnosprawnej i jej rodziny
7) rozpoznaje możliwości i ograniczenia osoby niepełnosprawnej wynikające z wieku, stanu zdrowia fizycznego, psychicznego i niepełnosprawności	1) opisuje stan biopsychofizyczny osoby niepełnosprawnej 2) rozróżnia ograniczenia i możliwości osoby niepełnosprawnej wynikające z rodzaju i stopnia niepełnosprawności
8) określa potrzeby i problemy biopsychospołeczne osoby niepełnosprawnej	1) wymienia potrzeby i problemy psychospołeczne osoby niepełnosprawnej 2) rozpoznaje potrzeby biopsychospołeczne osoby niepełnosprawnej na podstawie dokumentacji medycznej, socjalnej, rozmowy i obserwacji
9) przestrzega zasady holistycznego podejścia w zaspokajaniu potrzeb i rozwiązywaniu problemów osoby niepełnosprawnej	1) definiuje holistyczne podejście do osoby niepełnosprawnej 2) opisuje prawa osoby niepełnosprawnej 3) dobiera metody i sposoby zaspokajania indywidualnych potrzeb osoby niepełnosprawnej
10) stosuje metody komunikowania się i negocjacji w różnych sytuacjach społecznych	1) rozróżnia metody komunikowania się z osobą niepełnosprawną 2) opisuje zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej 3) określa zasady skutecznej negocjacji
11) organizuje działania prowadzące do usuwania barier architektonicznych i komunikacyjnych	1) uczestniczy w działaniach prowadzących do usuwania barier architektonicznych i komunikacyjnych 2) pomaga w przygotowaniu dokumentów związanych z pozyskaniem środków na likwidację barier architektonicznych i komunikacyjnych
12) opracowuje indywidualny plan wsparcia osoby niepełnosprawnej	1) rozróżnia informacje dotyczące stanu fizycznego, psychicznego i sytuacji społecznej osoby niepełnosprawnej 2) gromadzi informacje dotyczące osoby niepełnosprawnej 3) sporządza indywidualny plan wsparcia osoby niepełnosprawnej z uwzględnieniem jej problemów i potrzeb
13) stosuje metody, techniki i narzędzia do realizacji działań opiekuńczo-wspierających na rzecz osoby niepełnosprawnej	1) ustala metody, techniki i narzędzia stosowane w działaniach opiekuńczo-wspierających 2) dobiera metody, techniki i narzędzia do zaplanowanych działań oraz potrzeb i możliwości osoby niepełnosprawnej
14) monitoruje podjęte działania opiekuńczo-wspierające	1) określa działania opiekuńczo-wspierające dotyczące osoby niepełnosprawnej 2) ocenia skuteczność podjętych działań opiekuńczo-wspierających 3) dokonuje ewaluacji podjętych działań opiekuńczo-wspierających
15) prowadzi dokumentację pracy z osobą niepełnosprawną	1) wypełnia dokumentację pracy z osobą niepełnosprawną 2) uzyskuje niezbędne informacje dotyczące stanu biopsychospołecznego osoby niepełnosprawnej w zakresie wykonywanych zadań zawodowych 3) przetwarza dane zawarte w dokumentacji osoby niepełnosprawnej zgodnie z przepisami prawa
16) stosuje alternatywne i wspomagające metody komunikacji z osobą niepełnosprawną	1) rozróżnia systemy znaków manualnych, w tym język migowy, fonogesty, język Makaton, Coghama 2) rozróżnia systemy znaków graficznych, w tym system Bliss, piktogramy PIC (Pictogram Ideogram Communication), PCS (Picture

	<p>Communication Symbols), Rebus (Rebus system), programy komputerowe stosowane w komunikacji z osobą niepełnosprawną sensorycznie</p> <p>3) rozróżnia systemy znaków przestrzenno-dotykowych, w tym klocki słowne Premacka, alfabet Lorma stosowane w komunikacji z osobą niepełnosprawną intelektualnie i sensorycznie</p>
SPO.01.4. Wsparcie osoby niepełnosprawnej w czynnościach życia codziennego	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) stosuje standardy i procedury podczas wykonywania usług opiekuńczo-wspierających	<p>1) opisuje procedury i standardy usług opiekuńczo-wspierających</p> <p>2) organizuje prace opiekuńczo-wspierające z uwzględnieniem standardów i procedur</p> <p>3) identyfikuje zagrożenia dla asystenta osoby niepełnosprawnej wynikające z nieprzestrzegania procedur podczas wykonywania usług opiekuńczo-wspierających</p>
2) charakteryzuje objawy zaburzeń psychosomatycznych u osoby niepełnosprawnej	<p>1) wymienia zaburzenia psychosomatyczne występujące u osoby niepełnosprawnej</p> <p>2) rozróżnia symptomy zaburzeń psychosomatycznych u osoby niepełnosprawnej</p>
3) określa zasady, metody i techniki wykonywania czynności higienicznych, pielęgnacyjnych i opiekuńczych	<p>1) opisuje zasady, metody i techniki wykonywania czynności higienicznych, pielęgnacyjnych i opiekuńczych</p> <p>2) dobiera metody i techniki do wykonywanych czynności higienicznych, pielęgnacyjnych i opiekuńczych</p>
4) stosuje narzędzia, środki i materiały do wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych u osoby niepełnosprawnej	<p>1) rozróżnia narzędzia, środki i materiały stosowane podczas wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych</p> <p>2) dobiera narzędzia, środki i materiały do wykonywanych czynności higienicznych i pielęgnacyjnych</p> <p>3) stosuje narzędzia, środki i materiały do wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych</p>
5) wspiera osobę niepełnosprawną w wykonywaniu czynności dnia codziennego	<p>1) rozpoznaje potrzeby osoby niepełnosprawnej dotyczące pomocy w zakresie czynności dnia codziennego</p> <p>2) dobiera metody i techniki dostosowane do potrzeb osoby niepełnosprawnej</p> <p>3) podejmuje działania wspierające osobę niepełnosprawną w zakresie czynności dnia codziennego</p>
6) wspiera osobę niepełnosprawną w prowadzeniu gospodarstwa domowego	<p>1) pomaga osobie niepełnosprawnej dobrać sprzęty, narzędzia i środki do prowadzenia gospodarstwa domowego</p> <p>2) asystuje osobie niepełnosprawnej w prowadzeniu gospodarstwa domowego</p>
7) pomaga osobie niepełnosprawnej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza	<p>1) sprawdza zalecenie lekarza, zgodność leku, dawkę i termin ważności</p> <p>2) rozróżnia drogi podawania leków</p> <p>3) pomaga osobie niepełnosprawnej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza różnymi drogami (doustnie, przez skórę, na błony śluzowe), a w przypadku osób, które nie są w stanie samodzielnie przyjąć leku, również podaje go bezpośrednio do ust lub na skórę bez naruszania powłok skórnych</p>

8) wspomaga osobę niepełnosprawną podczas wykonywania podstawowych ćwiczeń usprawniających oraz gimnastyki oddechowej	1) wymienia zasady obowiązujące podczas wykonywania ćwiczeń usprawniających i gimnastyki oddechowych 2) rozróżnia rodzaje ćwiczeń usprawniających i gimnastyki oddechowej 3) współpracuje ze specjalistą w zakresie wykonywania ćwiczeń usprawniających i gimnastyki oddechowej
9) pomaga osobie niepełnosprawnej w korzystaniu ze świadczeń opieki zdrowotnej	1) wymienia podmioty opieki zdrowotnej 2) opisuje rodzaje świadczeń opieki zdrowotnej 3) asystuje osobie niepełnosprawnej podczas korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej
10) wspiera osobę niepełnosprawną w korzystaniu ze sprzętu rehabilitacyjnego i przedmiotów ortopedycznych	1) wymienia rodzaje sprzętu rehabilitacyjnego i przedmiotów ortopedycznych 2) opisuje procedury obsługi sprzętu rehabilitacyjnego i korzystania z przedmiotów ortopedycznych 3) pomaga osobie niepełnosprawnej w korzystaniu ze sprzętu rehabilitacyjnego i przedmiotów ortopedycznych
11) współpracuje z wolontariuszami w opiece nad osobą niepełnosprawną	1) opisuje zasady wolontariatu w pracy z osobą niepełnosprawną 2) opisuje zakres działań wolontariuszy
12) przygotowuje osobę niepełnosprawną do samoopieki	1) rozpoznaje możliwości osoby niepełnosprawnej do samoopieki 2) mobilizuje osobę niepełnosprawną do podejmowania czynności w zakresie samoopieki
SPO.01.5. Aktywizowanie osoby niepełnosprawnej do samodzielności życiowej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) współdziała z osobami z najbliższego środowiska ważnymi dla osoby niepełnosprawnej	1) rozpoznaje najbliższe otoczenie osoby niepełnosprawnej 2) współpracuje z osobami z najbliższego środowiska ważnymi dla osoby niepełnosprawnej
2) charakteryzuje problemy społeczne i osobiste osoby niepełnosprawnej	1) określa problemy społeczne i osobiste osoby niepełnosprawnej 2) rozpoznaje przyczyny problemów społecznych i osobistych osoby niepełnosprawnej
3) wspiera osobę z niepełnosprawnością w korzystaniu ze sprzętu i pomocy technicznych ułatwiających samodzielne wykonywanie codziennych czynności	1) wymienia sprzęt i pomoce techniczne ułatwiające samodzielne funkcjonowanie osoby niepełnosprawnej 2) pomaga osobie niepełnosprawnej użytkować sprzęt i pomoce techniczne ułatwiające samodzielne wykonywanie codziennych czynności
4) wspiera osobę niepełnosprawną w organizacji czasu wolnego z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego	1) rozpoznaje środowisko lokalne osoby niepełnosprawnej 2) charakteryzuje formy spędzania czasu wolnego z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego 3) wymienia potrzeby osoby niepełnosprawnej w zakresie organizacji czasu wolnego 4) określa możliwości osoby niepełnosprawnej w zakresie organizowania czasu wolnego 5) wskazuje metody aktywizowania osoby niepełnosprawnej w środowisku lokalnym
5) motywuje osobę niepełnosprawną do aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań z uwzględnieniem jej potrzeb i możliwości	1) rozpoznaje potrzeby i zainteresowania osoby niepełnosprawnej w zakresie spędzania czasu wolnego 2) wskazuje osobie niepełnosprawnej formy aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania

	<p>zainteresowań z uwzględnieniem jej potrzeb i możliwości</p> <p>3) dobiera metody aktywizowania osoby niepełnosprawnej w zależności od jej wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności oraz zainteresowań</p>
6) wspiera osobę niepełnosprawną w integracji ze społeczeństwem	<p>1) określa możliwości i bariery osoby niepełnosprawnej w zakresie integracji ze społeczeństwem</p> <p>2) wspomaga osobę niepełnosprawną w integracji ze społeczeństwem</p>
7) aktywizuje środowisko społeczne do działań na rzecz osoby niepełnosprawnej	<p>1) charakteryzuje środowisko społeczne osoby niepełnosprawnej</p> <p>2) określa zasoby środowiska lokalnego w zakresie pomocy osobie niepełnosprawnej</p> <p>3) określa zasady współpracy ze środowiskiem lokalnym na rzecz osoby niepełnosprawnej</p>
8) współpracuje z zespołem terapeutyczno-opiekuńczym	<p>1) wymienia członków zespołu terapeutyczno-opiekuńczego</p> <p>2) rozróżnia zadania zespołu terapeutyczno-opiekuńczego</p>
9) współpracuje z grupami wsparcia, organizacjami pozarządowymi i jednostkami samorządu terytorialnego działającymi na rzecz osoby niepełnosprawnej w środowisku lokalnym	<p>1) wymienia organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego działające na rzecz osób niepełnosprawnych</p> <p>2) wskazuje możliwe formy wsparcia ze strony organizacji pozarządowych i jednostek samorządu terytorialnego</p> <p>3) określa zakres współpracy osoby niepełnosprawnej z grupami wsparcia, organizacjami pozarządowymi i jednostkami samorządu terytorialnego</p>
10) pomaga osobie niepełnosprawnej w korzystaniu ze świadczeń pomocy społecznej i innych instytucji	<p>1) wymienia rodzaje świadczeń pomocy społecznej</p> <p>2) wskazuje osobie niepełnosprawnej możliwości korzystania ze świadczeń pomocy społecznej i innych instytucji</p> <p>3) udziela wsparcia osobie niepełnosprawnej w korzystaniu ze świadczeń pomocy społecznej i innych instytucji</p>
11) wspiera osobę niepełnosprawną w zakresie korzystania z ofert edukacyjnych, poradnictwa zawodowego i w podejmowaniu zatrudnienia	<p>1) określa zadania instytucji społecznych państwa w zakresie aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych</p> <p>2) pomaga osobie niepełnosprawnej w zakresie korzystania z ofert edukacyjnych, poradnictwa zawodowego i w podejmowaniu zatrudnienia</p>
12) stosuje przepisy prawa dotyczące uprawnień osoby niepełnosprawnej i ochrony jej interesów	<p>1) identyfikuje przepisy prawa dotyczące uprawnień osoby niepełnosprawnej i ochrony jej interesów</p> <p>2) wymienia prawa osoby niepełnosprawnej</p> <p>3) informuje osobę niepełnosprawną o przysługujących jej prawach</p> <p>4) świadczy usługi w oparciu o przepisy prawa dotyczące uprawnień osoby niepełnosprawnej i ochrony jej interesów</p>
13) pomaga osobie niepełnosprawnej w załatwianiu spraw urzędowych	<p>1) dobiera formę wsparcia osoby niepełnosprawnej do jej możliwości psychofizycznych</p> <p>2) podaje przykłady wsparcia osoby niepełnosprawnej w załatwianiu spraw urzędowych</p>
SPO.01.6. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:

<p>1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie 	<p>1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
<p>2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową) 	<ul style="list-style-type: none"> 1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
<p>3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru) 	<ul style="list-style-type: none"> 1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
<p>4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym podczas rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach 	<ul style="list-style-type: none"> 1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji

związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
SPO.01.7. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) wymienia uniwersalne zasady etyki i kultury w kontaktach międzyludzkich 2) charakteryzuje zasady etykiety w komunikacji z przełożonym i ze współpracownikami w codziennych kontaktach 3) omawia zasady współpracy z osobą niepełnosprawną z zachowaniem kultury i etyki zawodowej 4) przestrzega tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 5) przestrzega zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych
2) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) wymienia zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania 2) określa zasady komunikacji interpersonalnej 3) charakteryzuje aktywne metody słuchania 4) wymienia kompetencje asystenta osoby niepełnosprawnej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług
3) planuje wykonanie zadania	1) szacuje czas i budżet podejmowanego zadania 2) planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji

4) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) rozpoznaje przypadki naruszania procedur postępowania 2) analizuje zasady i procedury wykonania zadania 3) wskazuje obszary odpowiedzialności prawnej za podejmowane działania (materialnej, cywilnej, karnej)
5) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu człowieka 2) identyfikuje źródła zmian w otoczeniu 3) wyjaśnia pojęcie kreatywności 4) rozpoznaje cechy osoby kreatywnej 5) identyfikuje czynniki wpływające na kreatywność
6) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) wyjaśnia pojęcia: stres, frustracja i sytuacja trudna 2) rozróżnia rodzaje stresu i sytuacji trudnych 3) rozpoznaje skutki stresu 4) wykorzystuje w pracy zawodowej techniki zmniejszające skutki stresu 5) rozróżnia techniki radzenia sobie ze stresem
7) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) wymienia możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych 2) podaje możliwości doskonalenia umiejętności zawodowych 3) rozróżnia formy i metody doskonalenia zawodowego 4) planuje własny rozwój zawodowy
8) współpracuje w zespole	1) określa pojęcia: zespół, praca zespołowa i lider 2) realizuje zadania w wyznaczonym czasie 3) wspomaga innych członków zespołu podczas realizacji zadań 4) analizuje efekty pracy zespołu 5) identyfikuje znaczenie i funkcje konfliktu w pracy zespołu
SPO.01.8. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) wyznacza zadania członkom zespołu 2) wyjaśnia instrukcję wykonania zadania
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań	1) rozpoznaje możliwości i umiejętności członków zespołu 2) wskazuje osoby do wykonania zadania 3) przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) ustala kolejność wykonywania zadań 2) monitoruje proces wykonywania zadań
4) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań	1) określa zaangażowanie w pracę członków zespołu 2) ocenia efekty pracy zespołu 3) udziela informacji zwrotnej w celu prawidłowego wykonania przydzielonych zadań
5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne	1) dokonuje analizy technicznych i organizacyjnych warunków pracy 2) dokonuje prostych modernizacji technicznych i organizacyjnych stanowiska pracy

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE ASYSTENT OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wypośaenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji SPO.01. Udzielanie pomocy i organizacja wsparcia osobie niepełnosprawnej

Pracownia umiejętności asystenckich wypośazona w:

- sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, ekran projekcyjny,
- fantomy do nauki czynności higienicznych,
- łóżka szpitalne, szafki i stoliki przyłózkowe, parawan,
- sprzęt, urządzenia i przybory do wykonywania zabiegów higienicznych i czynności pielęgnacyjnych u osoby leżącej i całkowicie unieruchomionej,
- fantomy BLS (Basic Life Support) osoby dorosłej, niemowlęcia i dziecka do resuscytacji krążeniowo-oddechowej,
- defibrylator treningowy AED (Automatyczny Elektryczny Defibrylator),
- materiały opatrunkowe, aparat do pomiaru ciśnienia, termometry, środki ochrony indywidualnej, sprzęt stomijny, nowoczesne wstrzykiwacze insulinowe, środki higieniczne i opatrunkowe,
- sprzęt gospodarstwa domowego, zastawę kuchenną, zastawę stołową, pomoce techniczne ułatwiające samodzielne wykonywanie prac kulinarnych dla osób z ograniczoną sprawnością w zakresie małej motoryki oraz niewidomych, słabowidzących i głuchoniewidomych.

Pracownia usprawniania ruchowego wypośazona w sprzęt rehabilitacyjny: laski, kule, wózek inwalidzki, balkonik, piłeczki sensoryczne, języki, wałeczki, półwałeczki sensomotoryczne.

Pracownia terapii zajęciowej wypośazona w niezbędny sprzęt, przybory i materiały do arteterapii, muzykoterapii, ludoterapii, biblioterapii.

Pracownia komunikacji alternatywnej i wspomagającej (AAC) wypośazona w pomoce techniczne ułatwiające poznanie:

- systemów znaków manualnych (np. język migowy, fonogesty, język Makaton, Coghamo),
- systemów znaków graficznych (np. system Blissa, piktogramy PIC, PCS, Rebus, program komputerowy MÓWik),
- systemów znaków przestrzenno-dotykowych (np. klocki słowne Premacka, alfabet Lorma).

Pracownia wspomagania komputerowego działalności zawodowej wypośazona w:

- stanowiska komputerowe dla uczniów podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu (jedno stanowisko dla jednego ucznia),
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu,
- urządzenie wielofunkcyjne,
- pakiety programów biurowych i graficznych,
- projektor multimedialny,
- tablicę interaktywną.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: jednostki organizacyjne pomocy społecznej, instytucje działające na rzecz osób z niepełnosprawnością, środowisko zamieszkania osoby niepełnosprawnej oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 4 tygodnie (140 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE¹⁾

SPO.01. Udzielanie pomocy i organizacja wsparcia osobie niepełnosprawnej	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
SPO.01.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	32
SPO.01.2. Podstawy pomocy społecznej	170
SPO.01.3. Planowanie, organizowanie i wykonywanie czynności opiekuńczo-wspierających osobie niepełnosprawnej	128
SPO.01.4. Wspieranie osoby niepełnosprawnej w czynnościach życia codziennego	160
SPO.01.5. Aktywizowanie osoby niepełnosprawnej do samodzielności życiowej	160

SPO.01.6. Język obcy zawodowy	64
Razem	714
SPO.01.7. Kompetencje personalne i społeczne ²⁾	
SPO.01.8. Organizacja pracy małych zespołów ²⁾	

¹⁾ W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując, z wyjątkiem szkoły policealnej kształcącej w formie stacjonarnej lub zaocznej, minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

²⁾ Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

OPIEKUN OSOBY STARSZEJ**341202****KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE**

SPO.02. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie starszej

CELE KSZTAŁCENIA

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie opiekun osoby starszej powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji SPO.02. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie starszej:

- 1) ustalenia i klasyfikowania problemów opiekuńczych i potrzeb osoby starszej;
- 2) diagnozowania zasobów i możliwości środowiska lokalnego, rodzinnego i instytucjonalnego w stworzeniu sieci wsparcia osoby starszej;
- 3) dobierania odpowiednich metod i technik, zapewniających kompleksową opiekę osobie starszej;
- 4) mobilizowania osoby starszej do aktywności.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH KRYTERIÓW

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji SPO.02. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie starszej niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

SPO.02. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie starszej	
SPO.02.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia przepisy prawa określające wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wyjaśnia pojęcie ergonomii pracy w zawodzie 3) rozpoznaje znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe 4) stosuje zasady segregacji odpadów 5) rozróżnia środki gaśnicze i ich przeznaczenie ze względu na zakres ich stosowania
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 3) omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
4) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka	<ol style="list-style-type: none"> 1) rozpoznaje rodzaje czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy 2) rozpoznaje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy 3) określa sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych
5) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	<ol style="list-style-type: none"> 1) określa zasady organizacji stanowisk pracy w zawodzie zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska 2) określa zasady bezpiecznego posługiwania się narzędziami, sprzętem, przyborami, materiałami i środkami 3) przygotowuje stanowisko pracy do wykonywania zadań zawodowych zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny

	pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska
6) stosuje środki ochrony indywidualnej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) rozróżnia środki ochrony indywidualnej 2) określa zagrożenia występujące na stanowisku pracy wynikające z niestosowania środków ochrony indywidualnej
7) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
SPO.02.2. Podstawy pomocy społecznej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) wyjaśnia rolę osobowości człowieka w stosunkach z otoczeniem	1) rozróżnia typy i cechy osobowości człowieka 2) charakteryzuje role społeczne 3) wskazuje wpływ osobowości na zachowania społeczne
2) charakteryzuje rozwój człowieka w różnych okresach życia	1) opisuje rozwój człowieka w różnych okresach życia 2) rozpoznaje objawy zaburzeń rozwojowych
3) charakteryzuje procesy zachodzące w życiu społecznym	1) opisuje zachowania społeczne jednostki i zbiorowości 2) opisuje interakcje interpersonalne 3) opisuje nieprawidłowe relacje występujące w życiu społecznym
4) opisuje funkcje rodziny	1) wymienia funkcje rodziny 2) określa wpływ rodziny na funkcjonowanie człowieka
5) określa cele, zadania i instrumenty polityki społecznej państwa	1) wymienia cele polityki społecznej państwa 2) opisuje zadania polityki społecznej państwa 3) wymienia instrumenty polityki społecznej państwa i możliwości ich stosowania
6) identyfikuje problemy i postawy społeczne występujące we współczesnym społeczeństwie	1) opisuje przyczyny i skutki problemów społecznych 2) wykazuje wpływ zróżnicowanych postaw na funkcjonowanie jednostki i zbiorowości
7) charakteryzuje czynniki wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grupy	1) opisuje czynniki wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grupy 2) określa skutki wykluczenia społecznego jednostki i grupy
8) wskazuje przepisy prawa dotyczące pomocy społecznej i ubezpieczeń społecznych	1) wymienia przepisy prawa dotyczące pomocy społecznej i ubezpieczeń społecznych 2) charakteryzuje zadania instytucji państwowych dotyczące zabezpieczenia społecznego osoby niepełnosprawnej
9) posługuje się językiem migowym	1) stosuje język migowy w komunikowaniu się z osobą niepełnosprawną wymagającą alternatywnej formy komunikacji

	2) określa potrzeby i problemy osoby podopiecznej przy pomocy języka migowego 3) doskonali umiejętności posługiwania się językiem migowym
10) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności stosowane podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
SPO.02.3. Diagnozowanie potrzeb biopsychospołecznych i możliwości w funkcjonowaniu osoby starszej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	uczeń:
1) rozpoznaje potrzeby i problemy osoby starszej	1) różnicuje pojęcia: potrzeba i problem 2) określa potrzeby człowieka 3) dobiera sposoby zaspokajania potrzeb osoby starszej 4) opisuje potrzeby biopsychospołeczne osoby starszej
2) pomaga osobie starszej w zaspokajaniu potrzeb biopsychospołecznych	1) określa potrzeby biopsychospołeczne osoby starszej 2) opisuje zaburzenia w zakresie zdrowia fizycznego osoby starszej 3) rozróżnia zaburzenia w zakresie zdrowia psychicznego człowieka 4) rozpoznaje potrzeby społeczne osoby starszej
3) charakteryzuje ogólną budowę organizmu człowieka	1) objaśnia pojęcia z zakresu anatomii i fizjologii człowieka 2) opisuje procesy życiowe organizmu człowieka 3) omawia budowę i funkcję tkanek, narządów i układów organizmu człowieka
4) analizuje poziom możliwości psychofizycznych osoby starszej	1) ustala ograniczenia funkcjonalne w zaspokajaniu potrzeb psychofizycznych 2) ocenia poziom samodzielności osoby starszej, posługując się wybraną skalą 3) rozpoznaje orientację osoby starszej w miejscu i czasie
5) rozpoznaje symptomy zaburzeń psychofizycznych u osoby starszej	1) wymienia objawy zaburzeń psychicznych u osoby starszej 2) wymienia objawy zaburzeń fizycznych u osoby starszej 3) rozróżnia choroby wieku starczego
6) rozpoznaje warunki życia osoby starszej	1) ocenia poziom samodzielności w życiu społecznym osoby starszej 2) analizuje sytuację materialną osoby starszej 3) określa warunki mieszkaniowe osoby starszej 4) charakteryzuje wyposażenie gospodarstwa domowego osoby starszej 5) rozpoznaje istniejące relacje rodzinne osoby starszej
7) dokonuje pomiaru parametrów życiowych osoby starszej	1) wymienia parametry życiowe 2) określa prawidłowe wartości parametrów życiowych człowieka 3) określa sposoby pomiaru parametrów życiowych człowieka 4) dokonuje analizy wartości parametrów życiowych osoby starszej 5) gromadzi zapisy parametrów życiowych osoby starszej w prowadzonej dokumentacji

8) planuje działania opiekuńczo-wspierające osobę starszą	1) posługuje się metodami, technikami i narzędziami do wdrażania działań opiekuńczo-wspierających 2) ustala plan działań opiekuńczo-wspierających 3) weryfikuje program działań za pomocą zgromadzonej dokumentacji
9) posługuje się dokumentacją dotyczącą sytuacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej	1) określa rodzaje dokumentacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej 2) analizuje dokumentację dotyczącą sytuacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej 3) prowadzi dokumentację sytuacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej
SPO.02.4. Współpraca z podmiotami działającymi na rzecz osoby starszej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) opracowuje plan pomocy, wsparcia i opieki długoterminowej dla osoby starszej	1) analizuje informacje dotyczące środowiska osoby starszej, prowadzi obserwację osoby starszej 2) interpretuje zgromadzone dane o osobie starszej 3) sporządza listę działań wspierających osobę starszą i harmonogram opieki długoterminowej
2) współpracuje z osobami z otoczenia osoby starszej na jej rzecz	1) rozpoznaje sytuację lokalną osoby starszej 2) wskazuje możliwości współpracy z otoczeniem osoby starszej 3) mobilizuje osoby z otoczenia do współpracy na rzecz osoby starszej
3) organizuje pomoc instytucji wsparcia społecznego działających na rzecz osoby starszej	1) wymienia instytucje wsparcia społecznego na rzecz osoby starszej 2) opisuje zasady korzystania ze wsparcia społecznego 3) dobiera formy pomocy instytucji wsparcia społecznego
4) organizuje środowiskowe grupy wsparcia na rzecz osoby starszej	1) wyjaśnia zasady funkcjonowania grup wsparcia 2) dobiera rodzaje wsparcia do potrzeb osoby starszej 3) opisuje zasady wolontariatu 4) wskazuje zakres działań wolontariuszy
5) organizuje pomoc materialną na rzecz osoby starszej we współpracy z ośrodkiem pomocy społecznej	1) rozpoznaje sytuację materialną osoby starszej 2) opisuje rodzaje pomocy dla osoby starszej 3) planuje uzyskanie pomocy finansowej na rzecz osoby starszej 4) sporządza dokumentację w celu uzyskania pomocy osobie starszej
7) motywuje rodzinę i lokalne środowisko społeczne do działania na rzecz osoby starszej: a) buduje relacje z rodziną i otoczeniem osoby starszej b) utrzymuje współpracę osoby starszej z najbliższym otoczeniem	1) zachęca osobę starszą do komunikowania się z rodziną i otoczeniem 2) wyjaśnia osobie starszej potrzebę kontaktu z najbliższym otoczeniem 3) prowadzi działania integrujące osobę starszą z osobami z najbliższego otoczenia
8) współpracuje z członkami zespołu terapeutycznego zakładu opiekuńczo-leczniczego	1) rozróżnia zadania członków zespołu terapeutycznego zakładu opiekuńczo-leczniczego 2) wymienia zasady współpracy z zespołem terapeutycznym zakładu opiekuńczo-leczniczego 3) dobiera formy i metody współpracy w zespole terapeutycznym w zależności od problemów i potrzeb osoby starszej

9) współpracuje z organizacjami pozarządowymi w zakresie udzielania pomocy osobie starszej	1) wskazuje organizacje pozarządowe zajmujące się pomocą osobie starszej 2) opisuje zasady i zakres działania organizacji pozarządowych 3) określa metody wsparcia oferowanego przez organizacje pozarządowe 4) zapobiega wykluczeniu społecznemu osoby starszej 5) organizuje udział osoby starszej w akcjach organizacji pozarządowych
SPO.02.5. Wykonywanie czynności opiekuńczo-wspierających u osoby starszej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) organizuje środowisko mieszkaniowe z uwzględnieniem potrzeb i bezpieczeństwa osoby starszej	1) ocenia potrzeby osoby starszej w celu bezpiecznego poruszania się w środowisku mieszkaniowym 2) określa utrudnienia w środowisku mieszkaniowym z uwzględnieniem potrzeb i bezpiecznego poruszania się osoby starszej 3) przedstawia udogodnienia mieszkaniowe z uwzględnieniem potrzeb i bezpiecznego poruszania się osoby starszej
2) dobiera metody, techniki do działań opiekuńczo-wspierających	1) wymienia techniki działań opiekuńczo-wspierających 2) stosuje metody i techniki działań opiekuńczo-wspierających dostosowane do potrzeb i możliwości osoby starszej
3) opracowuje plan pomocy, wsparcia i opieki długoterminowej osoby starszej	1) sporządza listę działań wspierających i harmonogram opieki długoterminowej 2) sporządza plan wsparcia i opieki długoterminowej
4) wykonuje czynności opiekuńczo-pielęgnacyjne i higieniczne u osoby starszej	1) planuje czynności opiekuńczo-higieniczne u osoby starszej z uwzględnieniem jej niesamodzielności 2) wykonuje zabiegi opiekuńczo-pielęgnacyjne i higieniczne zgodnie z obowiązującymi algorytmami
5) wykonuje zabiegi przeciwzapalne u osoby starszej	1) opisuje procesy zapalne 2) rozróżnia rodzaje zabiegów przeciwzapalnych 3) stosuje algorytm zabiegów przeciwzapalnych
6) pomaga osobie starszej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza	1) sprawdza zalecenie lekarza, zgodność leku, dawkę i termin ważności 2) rozróżnia drogi podawania leków 3) pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza różnymi drogami (doustnie, przez skórę, na błony śluzowe), a w przypadku osób, które nie są w stanie samodzielnie przyjąć leku, również podaje go bezpośrednio do ust lub na skórę, bez naruszania powłok skórnych
7) pomaga osobie starszej w pielęgnacji i zmianie worka stomijnego	1) wymienia przyczyny stomii 2) rozpoznaje rodzaje stomii 3) wskazuje zasady obowiązujące podczas pielęgnacji stomii 4) prowadzi pielęgnację i zmianę worka stomijnego u osoby starszej zgodnie z obowiązującymi algorytmami

8) prowadzi profilaktykę przeciwdroźynową u osoby starszej	1) wymienia czynniki mające wpływ na powstawanie odleżyn u osoby starszej, niesamodzielnej 2) ocenia ryzyko powstania odleżyn u osoby starszej 3) klasyfikuje stopnie odleżyn 4) stosuje zabiegi higieniczne i udogodnienia przeciwdroźynowe u osoby starszej, niesamodzielnej
9) wdraża zasady zdrowego stylu życia w opiece nad osobą starszą	1) stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania czynności dnia codziennego 2) omawia zasady zdrowego stylu życia i przestrzegania zalecanej diety 3) wspiera osobę starszą w przygotowywaniu zdrowych posiłków i przestrzeganiu zalecanej diety
10) podejmuje problematykę śmierci i godnego umierania w kontaktach z osobą starszą	1) rozróżnia etapy umierania 2) rozpoznaje potrzeby człowieka umierającego 3) zaspokaja potrzeby człowieka umierającego
SPO.02.6. Aktywizowanie osoby starszej do samodzielności życiowej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) pomaga osobie starszej w prowadzeniu gospodarstwa domowego	1) ocenia stopień samodzielności osoby starszej w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego 2) ustala z osobą starszą reguły i zasady pomagania w prowadzeniu gospodarstwa domowego 3) wprowadza sposoby utrzymania czystości otoczenia 4) prowadzi edukację w zakresie utrzymania czystości otoczenia 5) uczestniczy w planowaniu budżetu osoby starszej
2) pomaga osobie starszej w użytkowaniu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych	1) opisuje rodzaje przedmiotów i środków pomocniczych 2) objaśnia zasadność użytkowania przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych osobie starszej 3) udziela pomocy w użytkowaniu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych osobie starszej
3) przygotowuje osobę starszą we współpracy z rodziną do samoopieki	1) ocenia możliwości osoby starszej do samoopieki 2) wyjaśnia osobie starszej i rodzinie zasady samoopieki 3) opisuje sposoby wspierania osoby starszej i jej rodziny w samoopiece
4) mobilizuje osobę starszą do aktywnego spędzania czasu wolnego	1) rozpoznaje zainteresowania osoby starszej 2) określa możliwości psychofizyczne osoby starszej do aktywnego spędzania czasu wolnego 3) wymienia sposoby spędzania wolnego czasu 4) planuje osobie starszej aktywne spędzanie czasu wolnego
5) organizuje czas wolny osobie starszej z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego	1) rozpoznaje możliwości psychofizyczne osoby starszej do aktywnego spędzania czasu wolnego 2) rozpoznaje zasoby środowiska lokalnego 3) planuje osobie starszej spędzanie czasu wolnego z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego
6) wspiera osobę starszą w usprawnianiu psychofizycznym	1) ocenia możliwości psychiczne osoby starszej 2) ocenia możliwości fizyczne osoby starszej 3) określa sposoby wspierania osoby starszej w usprawnianiu psychofizycznym

7) pomaga osobie starszej w samokontroli poziomu glukozy we krwi przy użyciu glukometru	1) prezentuje sposób i zasady badania poziomu cukru we krwi przy pomocy glukometru 2) obserwuje sposób radzenia sobie osoby starszej z samokontrolą poziomu glukozy we krwi przy użyciu glukometru 3) prowadzi dokumentację pomiaru poziomu glukozy
SPO.02.7. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: <ol style="list-style-type: none"> ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie z dokumentacją związaną z danym zawodem z usługami świadczonymi w danym zawodzie 	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: <ol style="list-style-type: none"> czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy narzędzi, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych procedur związanych z realizacją zadań zawodowych formularzy oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: <ol style="list-style-type: none"> rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową) 	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: <ol style="list-style-type: none"> tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru) 	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnych charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia

<p>zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu:</p> <p>a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym podczas rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych</p> <p>b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych</p>	<p>3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób</p> <p>4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi</p> <p>5) pyta o upodobania i intencje innych osób</p> <p>6) proponuje, zachęca</p> <p>7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe</p> <p>8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji</p>
<p>5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych</p>	<p>1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych)</p> <p>2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym</p> <p>3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym</p> <p>4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację</p>
<p>6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową:</p> <p>a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem</p> <p>b) współdziała w grupie</p> <p>c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym</p> <p>d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne</p>	<p>1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego</p> <p>2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe</p> <p>3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych</p> <p>4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy</p> <p>5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa</p> <p>6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne</p>
SPO.02.8. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
<p>1) charakteryzuje cechy wysokiej jakości usług świadczonych na rzecz drugiego człowieka</p>	<p>1) wymienia rodzaje usług świadczonych osobie starszej</p> <p>2) dostosowuje rodzaj świadczonych usług do zaistniałej sytuacji</p> <p>3) wymienia kompetencje opiekuna osoby starszej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług opiekuńczych</p>
<p>2) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej</p>	<p>1) wyjaśnia, czym jest zasada, norma, reguła</p> <p>2) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej w relacjach z osobą starszą</p> <p>3) opisuje skutki łamania zasad etycznych</p> <p>4) przestrzega tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy</p> <p>5) przestrzega zasad etycznych i prawnych, związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych</p>

3) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) wymienia zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania 2) określa zasady komunikacji interpersonalnej 3) charakteryzuje aktywne metody słuchania
4) charakteryzuje pojęcie konfliktu	1) podaje definicję pojęcia konfliktu 2) wymienia fazy konfliktu 3) opisuje przyczyny konfliktów międzyludzkich 4) zapobiega przyczynom powstawania konfliktów 5) wymienia skutki konfliktów międzyludzkich w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym
5) planuje wykonanie zadania	1) analizuje możliwości realizacji zadania 2) planuje czas przeznaczony na realizację zadania
6) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) opisuje zakres odpowiedzialności opiekuna osoby starszej podczas realizacji zadań zawodowych 2) wskazuje przykłady odpowiedzialności prawnej opiekuna osoby starszej 3) wymienia konsekwencje braku odpowiedzialności podczas wykonywania zadań zawodowych 4) wykonuje przydzielone zadania zgodnie z procedurami i zasadami
7) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) rozpoznaje sytuacje nietypowe w środowisku pracy 2) podejmuje działania w sytuacji trudnej 3) ocenia skutki podejmowanych działań w sytuacjach trudnych 4) wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu człowieka
8) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) opisuje podstawowy zakres wiedzy i umiejętności zawodowych 2) analizuje własne kompetencje 3) wyznacza sobie cele rozwojowe 4) planuje własny rozwój zawodowy
9) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) opisuje metody i techniki rozwiązywania problemów 2) podaje propozycje rozwiązywania problemów 3) ocenia skuteczność podjętych działań
10) współpracuje w zespole	1) określa pojęcia: zespół, praca zespołowa i lider 2) realizuje zadania w wyznaczonym czasie 3) wspomaga innych członków zespołu podczas realizacji zadań 4) analizuje efekty pracy zespołu 5) identyfikuje znaczenie i funkcje konfliktu w pracy zespołu

SPO.02.9. Organizacja pracy małych zespołów

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) rozpoznaje zadania zespołu 2) wyznacza zadania członkom zespołu 3) wyjaśnia instrukcję wykonania zadania
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań	1) rozpoznaje możliwości i umiejętności członków zespołu 2) wskazuje osoby do wykonania zadania 3) przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) ustala kolejność wykonywania zadań 2) monitoruje proces wykonywania zadań
4) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań	1) określa zaangażowanie w pracę członków zespołu 2) ocenia efekty pracy zespołu 3) udziela informacji zwrotnej w celu prawidłowego wykonania przydzielonych zadań

5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakości pracy	1) dokonuje analizy możliwości rozwiązań technicznych i organizacyjnych warunków pracy 2) dokonuje prostych modernizacji stanowiska pracy
--	--

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE OPIEKUN OSOBY STARSZEJ

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji SPO.02. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie starszej

Pracownia opiekuńczo-higieniczna wyposażona w:

- łóżka szpitalne z pełnym wyposażeniem,
- fantom osoby dorosłej do nauki czynności higienicznych,
- szafki i stoliki przyłóżkowe z regulowanym blatem,
- materace przeciwoleżynowe, pościel, bieliznę pościelową i osobistą, parawany,
- pojemnik na brudną bieliznę, pojemniki na odpady,
- urządzenia i przybory do wykonywania zabiegów higienicznych,
- wyroby medyczne do pielęgnacji pacjenta leżącego, środki pielęgnacyjne, termometry, aparaty do mierzenia ciśnienia krwi,
- taborety, krzesła, łatwoślizgi, stoliki zabiegowe, tace, baseny, kaczki, kule łokciowe,
- środki pomocnicze: cewniki, worki do zbiórki moczu, worki stomijne, pieluchomajtki,
- apteczkę pierwszej pomocy,
- udogodnienia przeciwoleżynowe,
- wózek inwalidzki, balkonik.

Pracownia umiejętności społecznych i arteterapii wyposażona w:

- sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, odtwarzacz DVD,
- materiały i przybory malarsko-plastyczne, materiały i przybory do malowania na szkle, decoupage'u, filcowania, wiklinę papierową, masy plastyczne: modelinę, plastelinę, masę solną, kukurydzianą, papierową.

Pracownia organizacji czasu wolnego wyposażona w:

- sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, monitor, komputer lub laptop, projektor lub rzutnik pisma, sprzęt nagłaśniający, odtwarzacz DVD i zestawy płyt CD, DVD,
- instrumenty muzyczne
- sprzęt sportowy oraz sprzęt do gier i zabaw ruchowych,
- sprzęt turystyczny,
- sprzęt fotograficzny,
- gry stolikowe i towarzyskie, służące do rozwijania umiejętności praktycznych związanych z konstruktywnym spędzaniem czasu wolnego, puzzle, łamigłówki, krzyżówki, przybory piśmiennicze,
- sprzęt, materiały i przybory do szycia, haftowania, wyszywania.

Pracownia gospodarstwa domowego i kulinarna wyposażona w:

- zestaw mebli kuchni domowej oraz wyposażenie ułatwiające osobom starszym samodzielne przygotowywanie posiłków,
- plansze ilustrujące skład poszczególnych produktów spożywczych,
- książki kucharskie,
- zastawę stołową,
- sprzęt gospodarstwa domowego.

Pracownia wspomagania komputerowego działalności zawodowej wyposażona w:

- stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia),
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu,
- urządzenie wielofunkcyjne,

- pakiety programów biurowych i graficznych,
- projektor multimedialny,
- tablicę interaktywną.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: placówki dziennej i całodobowej opieki nad osobą zależną, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, środowisko zamieszkania podopiecznego, oddziały szpitalne, hospicja oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 4 tygodnie (140 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE¹⁾

SPO.02. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie starszej	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
SPO.02.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	32
SPO.02.2. Podstawy pomocy społecznej	170
SPO.02.3. Diagnozowanie potrzeb biopsychospołecznych i możliwości w funkcjonowaniu osoby starszej	254
SPO.02.4. Współpraca z podmiotami działającymi na rzecz osoby starszej	192
SPO.02.5. Wykonywanie czynności opiekuńczo-wspierających u osoby starszej	320
SPO.02.6. Aktywizowanie osoby starszej do samodzielności życiowej	128
SPO.02.7. Język obcy zawodowy	64
Razem	1160
SPO.02.8. Kompetencje personalne i społeczne ²⁾	
SPO.02.9. Organizacja pracy małych zespołów ²⁾	

¹⁾ W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując, z wyjątkiem szkoły policealnej kształcącej w formie stacjonarnej lub zaocznej, minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

²⁾ Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

OPIEKUN W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ**341203****KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE**

SPO.03. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie podopiecznej

CELE KSZTAŁCENIA

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie opiekun w domu pomocy społecznej powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji SPO.03. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie podopiecznej:

- 1) diagnozowania stanu biopsychospołecznego osoby podopiecznej;
- 2) zapewnienia opieki osobie podopiecznej;
- 3) utrzymywania sprawności osoby podopiecznej i aktywizowania jej do samodzielności życiowej.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH KRYTERIÓW

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji SPO.03. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie podopiecznej niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

SPO.03. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie podopiecznej	
SPO.03.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) wymienia przepisy prawa określające wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wyjaśnia pojęcie ergonomii pracy w zawodzie 3) rozpoznaje znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe 4) stosuje zasady segregacji odpadów 5) rozróżnia środki gaśnicze i ich przeznaczenie ze względu na zakres ich stosowania
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 3) omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
4) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka	1) rozpoznaje rodzaje czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy 2) rozpoznaje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy 3) określa sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych
5) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) określa zasady organizacji stanowisk pracy w zawodzie zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska 2) określa zasady bezpiecznego posługiwania się narzędziami, sprzętem, przyborami, materiałami i środkami 3) przygotowuje stanowisko pracy do wykonywania zadań zawodowych zgodnie z

	wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska
6) stosuje środki ochrony indywidualnej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) rozróżnia środki ochrony indywidualnej 2) określa zagrożenia występujące na stanowisku pracy wynikające z niestosowania środków ochrony indywidualnej
7) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
SPO.03.2. Podstawy pomocy społecznej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) wyjaśnia rolę osobowości człowieka w stosunkach z otoczeniem	1) rozróżnia typy i cechy osobowości człowieka 2) charakteryzuje role społeczne 3) wskazuje wpływ osobowości na zachowania społeczne
2) charakteryzuje rozwój człowieka w różnych okresach życia	1) opisuje rozwój człowieka w różnych okresach życia 2) rozpoznaje objawy zaburzeń rozwojowych
3) charakteryzuje procesy zachodzące w życiu społecznym	1) opisuje zachowania społeczne jednostki i zbiorowości 2) opisuje interakcje interpersonalne 3) opisuje nieprawidłowe relacje występujące w życiu społecznym
4) opisuje funkcje rodziny	1) wymienia funkcje rodziny 2) określa wpływ rodziny na funkcjonowanie człowieka
5) określa cele, zadania i instrumenty polityki społecznej państwa	1) wymienia cele polityki społecznej państwa 2) opisuje zadania polityki społecznej państwa 3) wymienia instrumenty polityki społecznej państwa i możliwości ich stosowania
6) identyfikuje problemy i postawy społeczne występujące we współczesnym społeczeństwie	1) opisuje przyczyny i skutki problemów społecznych 2) wykazuje wpływ zróżnicowanych postaw na funkcjonowanie jednostki i zbiorowości
7) charakteryzuje czynniki wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grupy	1) opisuje czynniki wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grupy 2) określa skutki wykluczenia społecznego jednostki i grupy
8) wskazuje przepisy prawa dotyczące pomocy społecznej i ubezpieczeń społecznych	1) wymienia przepisy prawa dotyczące pomocy społecznej i ubezpieczeń społecznych

	2) charakteryzuje zadania instytucji państwowych dotyczące zabezpieczenia społecznego osoby niepełnosprawnej
9) posługuje się językiem migowym	1) stosuje język migowy w komunikowaniu się z osobą niepełnosprawną wymagającą alternatywnej formy komunikacji 2) określa potrzeby i problemy osoby podopiecznej przy pomocy języka migowego 3) doskonali umiejętności posługiwania się językiem migowym
10) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności stosowane podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
SPO.03.3. Organizowanie usług opiekuńczo-wspierających dla osoby podopiecznej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się dokumentacją dotyczącą sytuacji biopsychospołecznej osoby podopiecznej	1) wymienia rodzaje dokumentacji osoby podopiecznej 2) analizuje dane dotyczące stanu biopsychospołecznego osoby podopiecznej zawarte w dokumentacji 3) dokumentuje pracę z osobą podopieczną 4) przetwarza dane osobowe zawarte w dokumentacji osoby podopiecznej zgodnie z przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych
2) rozpoznaje warunki, potrzeby i problemy osoby podopiecznej	1) rozpoznaje potrzeby biopsychospołeczne osoby podopiecznej 2) rozpoznaje problemy osoby podopiecznej 3) opisuje czynniki wpływające na zaspokojenie potrzeb osoby podopiecznej
3) charakteryzuje zasoby środowiska osoby podopiecznej	1) opisuje środowisko życia osoby podopiecznej 2) określa zasoby środowiska osoby podopiecznej 3) wykorzystuje zasoby środowiska osoby podopiecznej
4) ocenia możliwości i deficyty biopsychospołeczne wynikające z wieku, chorób i niepełnosprawności osoby podopiecznej	1) opisuje potrzeby biopsychospołeczne osoby podopiecznej 2) wymienia objawy chorobowe i rodzaje niepełnosprawności występujące u osoby podopiecznej 3) stosuje metody i techniki rozpoznawania deficytów biopsychospołecznych osoby podopiecznej 4) rozpoznaje deficyty biopsychospołeczne u osoby podopiecznej 5) określa możliwości i deficyty wynikające z wieku, chorób i niepełnosprawności osoby podopiecznej
5) dobiera metody, techniki i narzędzia do zaplanowanych działań opiekuńczych dla osoby podopiecznej	1) opisuje metody i techniki działań opiekuńczych 2) dostosowuje metody i techniki do potrzeb i możliwości osoby podopiecznej 3) posługuje się odpowiednimi metodami, technikami oraz narzędziami w wykonywaniu działań opiekuńczych u osoby podopiecznej

6) określa zaburzenia psychofizyczne u osoby podopiecznej	1) charakteryzuje zaburzenia psychofizyczne występujące u osoby podopiecznej 2) rozpoznaje objawy zaburzeń psychofizycznych u osoby podopiecznej
SPO.03.4. Wykonywanie czynności opiekuńczo-wspierających u osoby podopiecznej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) współpracuje z członkami zespołu terapeutyczno-opiekuńczego	1) wymienia członków zespołu terapeutyczno-opiekuńczego 2) charakteryzuje zadania członków zespołu terapeutyczno-opiekuńczego 3) współpracuje z zespołem terapeutyczno-opiekuńczym
2) stosuje indywidualny plan wsparcia dla osoby podopiecznej	1) opisuje cel indywidualnego planu wsparcia 2) określa rolę pracownika pierwszego kontaktu 3) sporządza indywidualny plan wsparcia osoby podopiecznej 4) ocenia stopień realizacji indywidualnego planu wsparcia osoby podopiecznej 5) modyfikuje indywidualny plan wsparcia osoby podopiecznej
3) wykonuje czynności opiekuńczo-higieniczne u osoby podopiecznej zgodnie z procedurami i standardami opieki	1) charakteryzuje czynności opiekuńczo-higieniczne u osoby podopiecznej 2) stosuje procedury i standardy opieki w pracy z osobą podopieczną 3) rozpoznaje wskazania i przeciwwskazania związane z wykonywaniem czynności opiekuńczo-higienicznych u osoby podopiecznej 4) dokumentuje czynności opiekuńczo-higieniczne u osoby podopiecznej
4) charakteryzuje ogólną budowę organizmu człowieka	1) objaśnia pojęcia z zakresu anatomii i fizjologii człowieka 2) omawia budowę i funkcję tkanek, narządów i układów organizmu człowieka 3) opisuje procesy życiowe organizmu ludzkiego
5) dokonuje pomiarów parametrów życiowych	1) wymienia parametry życiowe 2) opisuje normy parametrów życiowych 3) dokonuje pomiarów podstawowych parametrów życiowych 4) monitoruje wartości pomiarów życiowych 5) wspiera podopiecznego w samodzielnych pomiarach w ramach samokontroli 6) zapisuje wyniki dokonanych pomiarów w dokumentacji osoby podopiecznej 7) przekazuje pielęgniarce informacje o zaobserwowanych zmianach w stanie zdrowia osoby podopiecznej
6) udziela wsparcia emocjonalnego i pomocy w zaspokajaniu potrzeb dnia codziennego osobie podopiecznej	1) opisuje stany emocjonalne i sposoby radzenia sobie z emocjami osoby podopiecznej 2) uczestniczy w zaspokajaniu potrzeb dnia codziennego osoby podopiecznej 3) wspiera osobę podopieczną w utrzymaniu prawidłowego stanu emocjonalnego 4) współpracuje z zespołem terapeutycznym w zakresie zaspokajania potrzeb emocjonalnych osoby podopiecznej

7) pomaga osobie podopiecznej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza	1) sprawdza zalecenie lekarza, zgodność leku, dawkę i termin ważności 2) rozróżnia drogi podawania leków 3) pomaga osobie podopiecznej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza różnymi drogami (doustnie, przez skórę, na błony śluzowe), a w przypadku osób, które nie są w stanie samodzielnie przyjąć leku, również podaje go bezpośrednio do ust lub na skórę, bez naruszania powłok skórnych
8) dokonuje systematycznej ewaluacji pracy z osobą podopieczną	1) charakteryzuje procesy wsparcia i opieki osoby podopiecznej 2) opisuje efekty pracy z osobą podopieczną 3) określa obszary zmian dotyczących wsparcia i opieki nad osobą podopieczną
SPO.03.5. Aktywizowanie osoby podopiecznej do samodzielności życiowej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) udziela osobie podopiecznej pomocy w korzystaniu ze sprzętu pomocniczego	1) opisuje rodzaje sprzętu pomocniczego 2) opisuje dysfunkcje i potrzeby osoby podopiecznej 3) wspiera osobę podopieczną w korzystaniu ze sprzętu pomocniczego 4) ocenia efekty udzielonej pomocy osobie podopiecznej
2) przygotowuje osobę podopieczną do samoopieki, samopielęgnacji oraz prowadzenia zdrowego stylu życia	1) opisuje czynniki warunkujące zdrowy styl życia 2) charakteryzuje potrzeby w zakresie samoopieki i samopielęgnacji osoby podopiecznej 3) mobilizuje osobę podopieczną do prowadzenia zdrowego stylu życia 4) współpracuje z zespołem terapeutycznym w zakresie wdrożenia osoby podopiecznej do zdrowego stylu życia
3) pomaga osobie podopiecznej w organizowaniu gospodarstwa domowego w warunkach domu pomocy społecznej	1) opisuje warunki świadczonych usług w domu pomocy społecznej 2) określa potrzeby i możliwości w zakresie tworzenia gospodarstwa domowego w warunkach domu pomocy społecznej 3) organizuje pomoc w tworzeniu gospodarstwa domowego w warunkach domu pomocy społecznej 4) ocenia efekty pracy z osobą podopieczną w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego
4) udziela wsparcia w podtrzymywaniu pozytywnych relacji osoby podopiecznej z osobami z najbliższego otoczenia	1) opisuje najbliższe otoczenie podopiecznego 2) mobilizuje podopiecznego do budowania pozytywnych relacji z najbliższym otoczeniem (mieszkańcami, pracownikami zespołu terapeutyczno-opiekuńczego, rodziną, bliskimi, znajomymi)
5) udziela wsparcia w rozwiązywaniu problemów osobistych i społecznych osoby podopiecznej	1) rozpoznaje problemy społeczne i osobiste osoby podopiecznej w codziennym funkcjonowaniu 2) wspiera osobę podopieczną w rozwiązywaniu problemów 3) współpracuje z członkami zespołu terapeutycznego w zakresie rozwiązywania problemów osobistych i społecznych osoby podopiecznej

6) wspiera osobę podopieczną w wyborze aktywnych form spędzania czasu wolnego z uwzględnieniem jej potrzeb i możliwości	1) charakteryzuje aktywne formy spędzania czasu wolnego 2) rozpoznaje potrzeby i możliwości osoby podopiecznej w zakresie spędzania czasu wolnego 3) przedstawia osobie podopiecznej możliwości aktywnych form spędzania czasu wolnego, dostosowując je do jej potrzeb i możliwości 4) mobilizuje podopiecznego do aktywnego spędzania czasu wolnego
7) mobilizuje osobę podopieczną do aktywności w zależności od wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności	1) rozpoznaje potrzeby i możliwości aktywizowania osoby podopiecznej 2) charakteryzuje rodzaje, metody, techniki i formy terapii zajęciowej 3) organizuje działania aktywizujące osobę podopieczną 4) dobiera możliwe formy aktywności w zależności od wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności podopiecznego 5) współpracuje z zespołem terapeutycznym w zakresie aktywizowania osoby podopiecznej 6) dokumentuje podejmowane działania
8) aktywizuje osoby z najbliższego środowiska osoby podopiecznej	1) określa najbliższe środowisko osoby podopiecznej 2) współpracuje z ważnymi dla osoby podopiecznej osobami z najbliższego środowiska 3) wspiera osobę podopieczną w budowaniu relacji w najbliższym otoczeniu
9) rozpoznaje zasoby środowiska rodzinnego oraz instytucjonalnego osoby podopiecznej	1) charakteryzuje zasoby środowiska lokalnego w zakresie pomocy osobie podopiecznej 2) tworzy prawidłowe relacje ze środowiskiem rodzinnym i instytucjonalnym 3) współpracuje ze środowiskiem rodzinnym oraz instytucjonalnym osoby podopiecznej
SPO.03.6. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: <ul style="list-style-type: none"> a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z dokumentacją związaną z danym zawodem c) z usługami świadczonymi w danym zawodzie 	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe w języku obcym nowożytnym umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: <ul style="list-style-type: none"> a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. 	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku

<p>rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje, filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyrażnie, w standardowej odmianie języka</p> <p>b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)</p>	
<p>3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych:</p> <p>a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję)</p> <p>b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)</p>	<p>1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi</p> <p>2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady)</p> <p>3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko</p> <p>4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnych charakterze</p> <p>5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji</p>
<p>4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu:</p> <p>a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym podczas rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych</p> <p>b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych</p>	<p>1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę</p> <p>2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia</p> <p>3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób</p> <p>4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi</p> <p>5) pyta o upodobania i intencje innych osób</p> <p>6) proponuje, zachęca</p> <p>7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe</p> <p>8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji</p>
<p>5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych</p>	<p>1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych)</p> <p>2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym</p> <p>3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym</p> <p>4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację</p>
<p>6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową:</p> <p>a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem</p>	<p>1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego</p> <p>2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe</p>

b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
SPO.03.7. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury i etyki podczas realizacji zadań zawodowych	1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej w relacjach z osobą podopieczną 2) przestrzega tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 3) przestrzega zasad etycznych i prawnych, związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych
2) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) wymienia zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania 2) określa zasady komunikacji interpersonalnej 3) charakteryzuje aktywne metody słuchania 4) wymienia kompetencje opiekuna w domu pomocy społecznej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług
3) charakteryzuje pojęcie konfliktu	1) opisuje przyczyny konfliktów międzyludzkich 2) zapobiega przyczynom powstawania konfliktów 3) wymienia skutki konfliktów międzyludzkich w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym
4) planuje wykonanie zadania	1) analizuje możliwości realizacji zadania 2) planuje czas przeznaczony na realizację zadań zawodowych 3) ocenia stopień realizacji zadania 4) analizuje skutki realizacji zadania
5) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) rozpoznaje sytuacje nietypowe w środowisku pracy 2) podejmuje działania w sytuacji nietypowej 3) ocenia skutki podejmowanych działań w sytuacjach nietypowych 4) wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu człowieka
6) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) opisuje podstawowy zakres wiedzy, umiejętności zawodowych i kompetencje opiekuna w domu pomocy społecznej 2) analizuje własne kompetencje 3) wyznacza sobie cele rozwojowe 4) planuje własny rozwój zawodowy
7) współpracuje w zespole	1) określa pojęcia: zespół, praca zespołowa i lider 2) realizuje zadania w wyznaczonym czasie 3) wspomaga innych członków zespołu podczas realizacji zadań 4) analizuje efekty pracy zespołu 5) identyfikuje znaczenie i funkcje konfliktu w pracy zespołu
SPO.03.8. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje i organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) rozpoznaje zadania zespołu 2) wyznacza zadania członkom zespołu

	3) wyjaśnia sposób wykonania zadania
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań	1) rozpoznaje możliwości i umiejętności członków zespołu 2) wskazuje osoby do wykonania zadania 3) przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) ustala kolejność wykonywania zadań 2) monitoruje proces wykonywania zadań
4) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań	1) określa zaangażowanie w pracę członków zespołu 2) ocenia efekty pracy zespołu 3) udziela informacji zwrotnej w celu prawidłowego wykonania przydzielonych zadań
5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy	1) dokonuje analizy jakości warunków pracy w domu pomocy społecznej 2) dokonuje prostych modernizacji warunków i organizacji pracy

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE OPIEKUN W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji SPO.03. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie podopiecznej

Pracownia umiejętności opiekuńczo-higienicznych wyposażona w:

- sprzęt audiowizualny,
- łóżka rehabilitacyjne,
- fantomy osoby dorosłej do nauki czynności higienicznych,
- wózek kąpielowy, szafki i stoliki przyłóżkowe, stół „przyjaciel”, wózek inwalidzki, chodzik, parawan, łatwoślizgi, podnośniki, bieliznę pościelową i osobistą, pojemniki na odpady,
- materace przeciwoślizgowe,
- sprzęt, urządzenia i przybory do wykonywania zabiegów higienicznych i czynności opiekuńczych u osoby leżącej,
- udogodnienia dla chorych (np. poręcze i ławeczki, drabinki, kółka silikonowe pod pośladki, łokcie i pięty),
- materiał opatrunkowy, sprzęt ortopedyczny i rehabilitacyjny,
- fantomy BLS (Basic Life Support) osoby dorosłej i dziecka do resuscytacji krążeniowo-oddechowej,
- aparat do pomiaru ciśnienia krwi, termometry,
- środki ochrony indywidualnej, sprzęt stomijny, materiały higieniczne i opatrunkowe,
- środki pomocnicze: cewniki, worki do zbiórki moczu, pieluchomajtki.

Pracownia usprawniania ruchowego wyposażona w sprzęt rehabilitacyjny: laski, kule, podnośnik jezdny, wózek inwalidzki, balkonik, piłeczki sensoryczne, języki, wałeczki, półwałeczki sensomotoryczne.

Pracownia wspomagania komputerowego działalności zawodowej wyposażona w:

- stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia),
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu,
- urządzenie wielofunkcyjne,
- pakiety programów biurowych i graficznych,
- projektor multimedialny,
- tablicę interaktywną.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: jednostki organizacyjne pomocy społecznej, oddziały szpitalne, hospicja oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie

w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 4 tygodnie (140 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE¹⁾

SPO.03. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie podopiecznej	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
SPO.03.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	32
SPO.03.2. Podstawy pomocy społecznej	170
SPO.03.3. Organizowanie usług opiekuńczo-wspierających dla osoby podopiecznej	288
SPO.03.4. Wykonywanie czynności opiekuńczo-wspierających u osoby podopiecznej	288
SPO.03.5. Aktywizowanie osoby podopiecznej do samodzielności życiowej	320
SPO.03.6. Język obcy zawodowy	64
Razem	1162
SPO.03.7. Kompetencje personalne i społeczne ²⁾	
SPO.03.8. Organizacja pracy małych zespołów ²⁾	

¹⁾ W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując, z wyjątkiem szkoły policealnej kształcącej w formie stacjonarnej lub zaocznej, minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

²⁾ Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

OPIEKUNKA DZIECIĘCA**325905****KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE**

SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka

CELE KSZTAŁCENIA

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie opiekunka dziecięca powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka:

- 1) planowania i organizowania pracy opiekuńczej, wychowawczej i edukacyjnej;
- 2) pielęgnowania dziecka zdrowego, chorego i z niepełnosprawnością;
- 3) prowadzenia działań wychowawczych i edukacyjnych wspomagających rozwój psychomotoryczny dziecka;
- 4) promowania zdrowia i prowadzenia działań profilaktycznych.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH KRYTERIÓW

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka	
SPO.04.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) wymienia przepisy prawa określające wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wyjaśnia pojęcie ergonomii pracy w zawodzie 3) rozpoznaje znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe 4) stosuje zasady segregacji odpadów 5) rozróżnia środki gaśnicze i ich przeznaczenie ze względu na zakres ich stosowania
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 3) omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
4) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka	1) rozpoznaje rodzaje czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy 2) rozpoznaje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy 3) określa sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych
5) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) określa zasady organizacji stanowisk pracy w zawodzie zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska

	<ul style="list-style-type: none"> 2) określa zasady bezpiecznego posługiwania się narzędziami, sprzętem, przyborami, materiałami i środkami 3) przygotowuje stanowisko pracy do wykonywania zadań zawodowych zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska
6) stosuje środki ochrony indywidualnej podczas wykonywania zadań zawodowych	<ul style="list-style-type: none"> 1) rozróżnia środki ochrony indywidualnej 2) określa zagrożenia występujące na stanowisku pracy wynikające z niestosowania środków ochrony indywidualnej
7) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	<ul style="list-style-type: none"> 1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji

SPO.04.2. Podstawy opieki nad dzieckiem

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad bezpieczeństwa w pracy z małym dzieckiem	<ul style="list-style-type: none"> 1) wymienia zasady pracy z małym dzieckiem 2) stosuje algorytmy bezpieczeństwa podczas wykonywania czynności opiekuńczo-pielęgnacyjnych u dziecka 3) planuje zabawy i zajęcia ruchowe zgodnie z zasadami bezpieczeństwa
2) przedstawia ogólną budowę i funkcje organizmu dziecka	<ul style="list-style-type: none"> 1) objaśnia istotne pojęcia z zakresu anatomii i fizjologii dziecka 2) omawia podstawowe procesy życiowe organizmu dziecka 3) wskazuje położenie poszczególnych układów i narządów dziecka 4) porównuje różnice w budowie i funkcjach organizmu zależnie od typu konstytucjonalnego, wieku i płci
3) przedstawia rozwój dziecka w różnych okresach życia	<ul style="list-style-type: none"> 1) opisuje rozwój dziecka w różnych okresach życia 2) rozpoznaje objawy zaburzeń rozwojowych u dziecka 3) określa wpływ procesów emocjonalno-motywacyjnych na prawidłowe funkcjonowanie dziecka
4) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego dziecka	<ul style="list-style-type: none"> 1) omawia stany nagłego zagrożenia zdrowotnego dziecka

	<ol style="list-style-type: none"> 2) przeprowadza resuscytację krążeniowo-oddechową dziecka 3) rozpoznaje rodzaje wstrząsów, krwotoki i zachłyśnięcie u dzieci 4) wskazuje sposoby reagowania w wypadku zatrucia, omdlenia, obecności ciał obcych, oparzenia, ukąszenia, urazów i upadków 5) wymienia zawartość apteczki pierwszej pomocy 6) korzysta z apteczki pierwszej pomocy
5) przestrzega zasad postępowania z materiałem biologicznie skażonym	<ol style="list-style-type: none"> 1) rozróżnia sposoby postępowania w razie bezpośredniego kontaktu z materiałem biologicznie skażonym 2) określa sposoby zapobiegania zakażeniom 3) stosuje procedury postępowania w przypadku narażenia na kontakt z materiałem zakaźnym
6) przestrzega zasady aseptyki i antyseptyki	<ol style="list-style-type: none"> 1) opisuje zasady aseptyki i antyseptyki 2) wymienia zasady profilaktyki zakażeń HIV (human immunodeficiency virus), HCV (Hepatitis C Virus)
7) przedstawia modele i funkcje rodziny	<ol style="list-style-type: none"> 1) omawia funkcje rodziny 2) opisuje modele rodziny 3) omawia wpływ rodziny na prawidłowe funkcjonowanie dziecka
8) identyfikuje problemy wychowawcze i psychospołeczne dziecka i jego rodziny	<ol style="list-style-type: none"> 1) opisuje problemy wychowawcze i psychospołeczne dziecka i jego rodziny 2) rozpoznaje problemy wychowawcze i psychospołeczne dziecka i jego rodziny 3) planuje sposoby rozwiązywania problemów wychowawczych i psychospołecznych dziecka i jego rodziny
9) posługuje się językiem migowym w kontakcie z dzieckiem niesłyszącym	<ol style="list-style-type: none"> 1) klasyfikuje metody i środki komunikacji między osobami niesłyszącymi oraz osobami niesłyszących z osobami słyszącymi 2) odczytuje komunikaty w oparciu o polski alfabet palcowy i znaki liczb 3) przekazuje komunikaty w oparciu o polski alfabet palcowy i znaki liczb 4) odczytuje komunikaty w oparciu o znaki pojęciowe języka migowego 5) przekazuje komunikaty w oparciu o znaki pojęciowe języka migowego 6) formułuje wskazówki dla dziecka i rodziny do posługiwania się językiem migowym
10) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
SPO.04.3. Pielęgnowanie dziecka zdrowego	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) organizuje bezpieczne środowisko dziecka	1) ustala związek prawidłowej organizacji warsztatu pracy opiekunczo-wychowawczej z bezpieczeństwem dziecka

	<ol style="list-style-type: none"> 2) stosuje zasady bezpieczeństwa w pracy z dzieckiem 3) organizuje warsztat pracy opiekuńczo-wychowawczej 4) wymienia istniejące atesty stosowane w oznaczeniach pomocy dydaktycznych, zabawek i innych przyborów 5) wykorzystuje w pracy pomoce dydaktyczne, narzędzia, przybory i zabawki bezpieczne dla dziecka
2) pomaga w zaspokajaniu potrzeb dziecka zdrowego	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia rodzaje potrzeb dziecka zdrowego 2) klasyfikuje potrzeby dziecka zdrowego 3) rozpoznaje potrzeby biopsychospołeczne z uwzględnieniem wieku i indywidualnych możliwości dziecka
3) wykonuje zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne zgodnie z zasadami i procedurami obowiązującymi w placówce sprawującej opiekę nad dzieckiem	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia zasady i procedury obowiązujące podczas wykonywania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka 2) planuje czynności niezbędne do wykonania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka 3) dobiera środki i materiały do wykonania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka
4) prowadzi działania profilaktyczne oraz prozdrowotne w zakresie zapobiegania chorobom wieku dziecięcego	<ol style="list-style-type: none"> 1) wyjaśnia pojęcia: profilaktyka i zachowanie prozdrowotne 2) planuje działania w zakresie profilaktyki próchnicy 3) wskazuje sposoby zapobiegania chorobom wieku dziecięcego 4) opisuje działania profilaktyczne zapobiegające chorobom wieku dziecięcego
5) ocenia rozwój fizyczny i psychomotoryczny dziecka	<ol style="list-style-type: none"> 1) określa rodzaje dokumentacji rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka 2) analizuje dokumentację rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka 3) wypełnia dokumentację rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka 4) wyjaśnia pojęcie: norma rozwojowa 5) wykorzystuje znajomość norm rozwojowych do określenia poziomu rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka 6) wymienia metody oceny rozwoju psychomotorycznego dziecka
6) rozpoznaje symptomy występowania przemocy wobec dziecka	<ol style="list-style-type: none"> 1) opisuje objawy krzywdzenia dziecka 2) wymienia procedury prawne w przypadku krzywdzenia dziecka 3) przedstawia zasady współpracy z instytucjami działającymi na rzecz ochrony prawnej dziecka
7) dba o prawidłowe żywienie dziecka dostosowane do wieku zgodnie z zaleceniami Państwowego Instytutu Higieny oraz Instytutu Matki i Dziecka	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia normy żywieniowe zgodnie z zaleceniami Państwowego Instytutu Higieny oraz Instytutu Matki i Dziecka dostosowane do wieku dziecka 2) przedstawia zasady żywienia małego dziecka 3) opracowuje jadłospis dla dziecka dostosowany do wieku 4) analizuje jadłospisy pod kątem zawartości składników pokarmowych 5) przygotowuje posiłki dla dziecka

8) analizuje dokumentację pielęgnacyjną dziecka zdrowego	1) określa rodzaje dokumentacji pielęgnacyjnej dziecka zdrowego 2) wypełnia dokumentację pielęgnacyjną dziecka zdrowego 3) przygotowuje ramowy i indywidualny plan opieki nad dzieckiem 4) dostosowuje ramowy plan opieki nad dzieckiem do specyfiki placówki, w której przebywa dziecko
9) współpracuje z zespołem terapeutycznym placówki opiekuńczo-wychowawczej	1) rozróżnia rodzaje działań terapeutycznych 2) wymienia formy i zasady współpracy uwzględniające specyfikę placówki opiekuńczo-wychowawczej, w której przebywa dziecko 3) dobiera formy i metody współpracy z zespołem terapeutycznym w zależności od potrzeb dziecka
10) charakteryzuje rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych sprawujących opiekę nad dzieckiem	1) wymienia rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych sprawujących opiekę nad dzieckiem 2) wymienia zadania placówek opiekuńczo-wychowawczych sprawujących opiekę nad dzieckiem
SPO.04.4. Pielęgnowanie dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) zapewnia bezpieczeństwo dziecku choremu lub z niepełnosprawnością	1) ustala związek prawidłowej organizacji warsztatu pracy opiekuńczo-wychowawczej z bezpieczeństwem dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 2) organizuje warsztat opiekuńczo-pielęgnacyjny zapewniający bezpieczeństwo dziecku choremu lub z niepełnosprawnością 3) dobiera pomoce dydaktyczne, przybory i zabawki bezpieczne dla dziecka oraz dostosowane do rodzaju choroby lub niepełnosprawności dziecka
2) określa potrzeby dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	1) wymienia rodzaje potrzeb dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 2) klasyfikuje potrzeby dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 3) rozpoznaje potrzeby biopsychospołeczne dziecka chorego lub z niepełnosprawnością z uwzględnieniem wieku i indywidualnych możliwości dziecka
3) wykonuje zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością zgodnie z zasadami i procedurami obowiązującymi w placówce sprawującej opiekę nad dzieckiem	1) wymienia zasady i procedury obowiązujące podczas wykonywania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 2) planuje czynności niezbędne do wykonania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 3) wymienia metody karmienia dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 4) stosuje obowiązujące algorytmy postępowania podczas wykonywania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością

4) ocenia wpływ choroby na stan psychiczny dziecka	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia czynniki wpływające na stan psychiczny dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 2) planuje zaspokajanie potrzeb biopsychospołecznych dziecka chorego lub z niepełnosprawnością z uwzględnieniem wieku i indywidualnych możliwości dziecka
5) przestrzega zasad pielęgnowania dziecka ze schorzeniami poszczególnych układów i narządów	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia zasady pielęgnowania dziecka w poszczególnych stanach chorobowych 2) stosuje zasady pielęgnowania dziecka w poszczególnych stanach chorobowych 3) wykonuje zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne, dostosowując technikę ich wykonania do stanu zdrowia oraz możliwości indywidualnych dziecka
6) rozpoznaje przyczyny, objawy kliniczne chorób wieku dziecięcego oraz sposoby zapobiegania tym chorobom	<ol style="list-style-type: none"> 1) opisuje symptomy i przyczyny wybranych chorób wieku dziecięcego 2) opisuje przyczyny, objawy i mechanizmy zaburzeń w obrębie: <ol style="list-style-type: none"> a) układu ruchu b) ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego c) układu krążenia d) układu oddechowego e) układu pokarmowego f) układu moczowego i płciowego 3) określa przyczyny i objawy chorób alergicznych 4) opisuje przyczyny i objawy chorób zakaźnych 5) wymienia czynniki ryzyka wad wrodzonych 6) wskazuje sposoby reagowania na zmiany w wyglądzie i zachowaniu dziecka na podstawie opisu przypadku 7) opisuje działania profilaktyczne zapobiegające chorobom wieku dziecięcego
7) monitoruje parametry życiowe dziecka	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia parametry życiowe dziecka jako podstawowe funkcje życiowe najważniejszych organów ciała 2) opisuje sposoby pomiaru parametrów życiowych dziecka 3) interpretuje wyniki parametrów życiowych dziecka 4) współpracuje z personelem medycznym w zakresie podjętych działań leczniczych 5) gromadzi zapisy parametrów życiowych dziecka w prowadzonej dokumentacji
8) współpracuje z zespołem terapeutycznym dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia zadania zespołu terapeutycznego sprawującego opiekę nad dzieckiem chorym lub z niepełnosprawnością 2) rozróżnia metody rehabilitacji dziecka z niepełnosprawnością 3) opisuje przygotowanie dziecka do badań i zabiegów diagnostycznych 4) uczestniczy w pracach zespołu terapeutycznego 5) wspomaga rehabilitację dziecka z niepełnosprawnością 6) towarzyszy dziecku podczas badań i zabiegów diagnostycznych

9) pomaga dziecku w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza	1) sprawdza zalecenie lekarza, zgodność leku, dawkę i termin ważności 2) rozróżnia drogi podawania leków 3) pomaga dziecku w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza różnymi drogami (doustnie, przez skórę, na błony śluzowe), a w przypadku dzieci, które nie są w stanie samodzielnie przyjąć leku, również podaje go bezpośrednio do ust lub na skórę, bez naruszania powłok skórnych
10) określa rolę mechanizmów obronnych i adaptacyjnych dziecka	1) wymienia mechanizmy adaptacyjne organizmu dziecka 2) identyfikuje mechanizmy obronne organizmu dziecka 3) wskazuje rolę mechanizmów obronnych organizmu dziecka
11) prowadzi dokumentację opiekuńczo-pielęgniacyjną dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	1) określa rodzaje dokumentacji opiekuńczo-pielęgniacyjnej dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 2) analizuje zebraną dokumentację dziecka chorego lub z niepełnosprawnością
12) przedstawia organizację i specyfikę pracy w placówkach opieki nad dzieckiem	1) wymienia rodzaje placówek opieki nad dzieckiem 2) opisuje specyfikę poszczególnych placówek opieki nad dzieckiem i ich organizację
SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) analizuje normy rozwojowe małego dziecka	1) wskazuje czynniki wpływające na rozwój dziecka 2) uzasadnia związek między rozwojem motorycznym i psychicznym małego dziecka
2) ocenia rozwój psychomotoryczny dziecka w poszczególnych okresach rozwojowych	1) opisuje podstawowe procesy psychiczne małego dziecka 2) porównuje rozwój psychomotoryczny dziecka z normą rozwojową 3) planuje działania wspierające rozwój psychomotoryczny małego dziecka
3) analizuje metody pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych	1) wymienia rodzaje metod pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych 2) dobiera różne metody aktywizujące i stymulujące rozwój dziecka 3) dobiera pomoce dydaktyczne do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka 4) korzysta z różnorodnych materiałów plastycznych oraz materiału przyrodniczego w pracy z małym dzieckiem
4) stosuje formy pracy dostosowane do wieku i indywidualnych możliwości dziecka	1) wskazuje formy pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych 2) klasyfikuje formy pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych 3) planuje formy pracy dostosowane do wieku i indywidualnych możliwości dziecka
5) włącza zabawki w proces wychowawczo-dydaktyczny	1) klasyfikuje zabawki według ich przeznaczenia i dostosowania do wieku dziecka 2) wyjaśnia rolę zabawek w procesie dydaktycznym 3) dobiera zabawki adekwatne do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka

6) wybiera zabawy dostosowane do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka w zakresie poszczególnych sfer rozwojowych	1) wyjaśnia pojęcie: zabawa 2) klasyfikuje rodzaje zabaw 3) planuje zabawy stymulujące rozwój dziecka w poszczególnych sferach rozwojowych 4) organizuje środowisko do zabaw eksploracyjnych i twórczych 5) dobiera do zajęć zabawy eksploracyjne i twórcze 6) przedstawia zabawy eksploracyjne i twórcze 7) prowadzi zabawy stymulujące rozwój dziecka w poszczególnych sferach rozwojowych oraz dostosowane do wieku dziecka
7) stymuluje aktywność werbalną dziecka, wykorzystując różne techniki i utwory literackie	1) wymienia rodzaje metod aktywizujących aktywność werbalną dziecka 2) stosuje różne techniki rozwijające mowę dziecka 3) klasyfikuje utwory literackie 4) dobiera literaturę właściwą do wieku i możliwości percepcyjnych dziecka 5) przygotowuje inscenizacje dla dzieci 6) przedstawia inscenizacje dla dzieci
8) wpływa na kształtowanie osobowości i zachowanie dziecka	1) podaje definicje osobowości 2) opisuje elementy składowe osobowości 3) dobiera metody pracy wychowawczej wpływające na kształtowanie się osobowości dziecka 4) omawia czynniki wpływające na zachowanie dziecka 5) wskazuje pozytywne zachowania dziecka w grupie rówieśniczej i w kontaktach z osobami dorosłymi 6) zapobiega negatywnym zachowaniom dziecka w sytuacji konfliktu w grupie rówieśniczej 7) łagodzi negatywne emocje występujące u małego dziecka
9) stosuje metody rozwijające samodzielność dziecka	1) wymienia metody pracy wspierające samodzielność dziecka 2) dobiera metody rozwijające samodzielność dziecka
10) określa rodzaje i etapy procesu adaptacji dziecka do nowych warunków	1) wymienia fazy adaptacji dziecka do nowych warunków 2) identyfikuje czynniki wpływające na przebieg adaptacji 3) wspiera dziecko w procesie adaptacji
11) określa istotę i fazy choroby sieroczej	1) wyjaśnia pojęcie: choroba sieroca 2) omawia fazy choroby sieroczej 3) wymienia warunki zapobiegające powstawaniu i rozwojowi choroby sieroczej
12) określa zaburzenia rozwojowe dziecka w różnych grupach wiekowych	1) wyjaśnia termin: zaburzenie rozwojowe 2) identyfikuje symptomy zaburzeń rozwojowych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 3) dobiera metody pracy z dzieckiem z zaburzeniami rozwojowymi
13) proponuje sposoby rozwiązywania trudności wychowawczych występujące u dziecka w różnych okresach rozwojowych	1) podaje teorie wychowania w odniesieniu do małego dziecka 2) wymienia sposoby zapobiegania trudnościom wychowawczym w procesie wychowawczym
14) wspiera harmonijny rozwój dziecka	1) opisuje deficyty rozwojowe w zakresie poszczególnych analizatorów

	<ul style="list-style-type: none"> 2) wskazuje dysfunkcje lub opóźnienia rozwoju psychomotorycznego dziecka 3) dobiera metody pracy z dzieckiem zapobiegające jego dysharmonijnemu rozwojowi 4) planuje i prowadzi zajęcia wspierające rozwój dziecka 5) współpracuje z opiekunami dziecka oraz specjalistami w zakresie wspomagania jego rozwoju i wychowania
15) organizuje pracę wychowawczą w poszczególnych grupach rozwojowych	<ul style="list-style-type: none"> 1) formułuje cele oddziaływań wychowawczych dostosowane do poziomu rozwoju dziecka 2) dobiera formy i metody pracy dostosowane do wyznaczonych celów 3) przygotowuje pomoce dydaktyczne wspierające realizację wyznaczonych celów
16) ocenia efekty pracy dydaktyczno-wychowawczej	<ul style="list-style-type: none"> 1) monitoruje skutki oddziaływań dydaktyczno-wychowawczych 2) prowadzi dokumentację pracy dydaktyczno-wychowawczej 3) formułuje wnioski do dalszej pracy z dzieckiem i jego opiekunami
SPO.04.6. Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) wykonuje pomoce dydaktyczne i dekoracje okolicznościowe	<ul style="list-style-type: none"> 1) wymienia rodzaje pomocy dydaktycznych i ich zastosowanie w poszczególnych grupach wiekowych 2) stosuje różnorodne techniki plastyczne w przygotowaniu pomocy dydaktycznych 3) wykonuje pomoce do zabaw z dziećmi i dla dzieci z uwzględnieniem ich wieku i możliwości psychofizycznych 4) wykonuje scenografie, lalki, kostiumy i kukielki do inscenizacji, balów i imprez okolicznościowych
2) rozwija zainteresowania dzieci twórczością plastyczną	<ul style="list-style-type: none"> 1) dobiera techniki plastyczne stosownie do wieku i możliwości dziecka 2) planuje metody prowadzenia zajęć plastycznych dostosowane do wieku i możliwości dziecka 3) wykorzystuje w pracy z dziećmi różnorodne techniki plastyczne stosownie do wieku i możliwości dziecka 4) prowadzi zajęcia plastyczne z dziećmi w poszczególnych grupach wiekowych
3) rozwija zainteresowania dzieci twórczością techniczną	<ul style="list-style-type: none"> 1) dobiera zajęcia techniczne stosownie do wieku i możliwości dziecka 2) planuje metody prowadzenia zajęć technicznych dostosowane do wieku i możliwości dziecka 3) prowadzi zajęcia techniczne z dziećmi w poszczególnych grupach wiekowych 4) wykonuje z dziećmi i dla dzieci proste prace techniczne np. latawiec, wiatraczek
4) wykorzystuje utwory muzyczne w celu wspomagania rozwoju i kształtowania osobowości dziecka	<ul style="list-style-type: none"> 1) określa rolę utworów muzycznych w rozwoju dziecka 2) dobiera utwory muzyczne dla dzieci w poszczególnych grupach rozwojowych 3) włącza zabawy muzyczne do pracy z dzieckiem

	4) śpiewa piosenki dziecięce 5) gra na wybranych instrumentach muzycznych 6) prowadzi zajęcia muzyczne z dziećmi w poszczególnych grupach rozwojowych
5) tworzy proste układy taneczne do muzyki	1) wymienia podstawowe zasady tworzenia prostych układów tanecznych dla dziecka 2) tworzy i dostosowuje układy taneczne do wieku i możliwości rozwojowych dziecka 3) prowadzi zabawy muzyczno-ruchowe dostosowane do poziomu dziecka 4) włącza zabawy rytmiczne do pracy z dzieckiem
SPO.04.7. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: <ul style="list-style-type: none"> a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie 	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: <ul style="list-style-type: none"> a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową) 	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: <ul style="list-style-type: none"> a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z 	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji

wykonywanym zawodem – według wzoru)	
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym podczas rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych: b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) styl wypowiedzi dostosowuje do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa kluczowe, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź,
SPO.04.8. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki podczas realizacji zadań zawodowych	1) opisuje zasady etyczne podczas świadczenia usług opiekuńczych 2) opisuje skutki łamania zasad etycznych 3) omawia reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy 4) omawia postępowanie etyczne opiekunki dziecięcej w relacji z dzieckiem i rodzicem lub opiekunem prawnym 5) przestrzega tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 6) przestrzega zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych

2) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	<ol style="list-style-type: none"> wymienia zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania opisuje zasady komunikacji interpersonalnej opisuje aktywne metody słuchania opisuje zasady etykiety w komunikacji z przełożonymi i współpracownikami w codziennych kontaktach
3) charakteryzuje cechy wysokiej jakości usług świadczonych na rzecz drugiego człowieka	<ol style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje usług świadczonych dziecku opisuje usługi świadczone na rzecz dziecka dobiera rodzaj usług do potrzeb dziecka dostosowuje rodzaj świadczonych usług do zaistniałej sytuacji określa kompetencje opiekunki dziecięcej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług
4) charakteryzuje pojęcie konfliktu w związku realizacją zadań zawodowych	<ol style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie: konflikt opisuje przyczyny konfliktów międzyludzkich zapobiega przyczynom powstawania konfliktów opisuje fazy konfliktu wymienia skutki konfliktów międzyludzkich w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym stosuje zasady utrzymywania poprawnych relacji z dzieckiem i współpracownikami
5) planuje wykonanie zadania	<ol style="list-style-type: none"> planuje realizację zadań zawodowych analizuje możliwości realizacji zadania realizuje zadania w wyznaczonym czasie ocenia stopień realizacji zadania
6) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	<ol style="list-style-type: none"> omawia obowiązki opiekunki dziecięcej w placówkach opiekuńczych opisuje odpowiedzialność prawną opieki nad dzieckiem wymienia konsekwencje braku odpowiedzialności podczas wykonywania zadań zawodowych
7) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	<ol style="list-style-type: none"> rozpoznaje sytuacje nietypowe w środowisku pracy podejmuje działania w sytuacji trudnej ocenia skutki podejmowanych działań w sytuacjach trudnych wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu dziecka
8) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	<ol style="list-style-type: none"> określa przyczyny i skutki stresu w sytuacjach zawodowych podaje przykłady sytuacji stresowych w pracy zawodowej wymienia cechy działań podejmowanych w sytuacjach stresowych opisuje sposoby radzenia sobie ze stresem dostosowuje metodę radzenia sobie ze stresem do sytuacji w środowisku pracy
9) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	<ol style="list-style-type: none"> opisuje podstawowy zakres wiedzy i umiejętności zawodowych opiekunki dziecięcej analizuje własne kompetencje wyznacza sobie cele rozwojowe omawia możliwą dalszą ścieżkę rozwoju i awansu zawodowego

10) dobiera metody komunikowania się i negocjacji w różnych sytuacjach społecznych	1) wymienia metody komunikacji 2) opisuje metody komunikacji werbalnej i niewerbalnej 3) dostosowuje metody komunikacji do sytuacji w środowisku pracy 4) opisuje pojęcie negocjacje 5) rozróżnia sposoby negocjacji 6) opisuje funkcje negocjacji 7) stosuje negocjacje w środowisku pracy
11) współpracuje w zespole	1) określa pojęcia: zespół, praca zespołowa i lider 2) realizuje zadania w wyznaczonym czasie 3) wspomaga innych członków zespołu podczas realizacji zadań 4) analizuje efekty pracy zespołu 5) identyfikuje znaczenie i funkcje konfliktu w pracy zespołu
SPO.04.9. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) rozpoznaje zadania zespołu 2) wyznacza zadania członkom zespołu 3) wyjaśnia sposób wykonania zadania
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań	1) rozpoznaje możliwości i umiejętności członków zespołu 2) wskazuje osoby do wykonania zadania 3) przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) ustala kolejność wykonywania zadań 2) sprawdza proces wykonywania zadań
4) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań	1) określa zaangażowanie w pracę członków zespołu 2) ocenia efekty pracy zespołu 3) udziela informacji zwrotnej członkom zespołu
5) wprowadza rozwiązania, np. techniczne i organizacyjne, wpływające na poprawę warunków i jakości pracy	1) dokonuje analizy rozwiązań technicznych i organizacyjnych warunków i jakości pracy 2) dokonuje prostych modernizacji warunków i organizacji pracy podczas realizacji zadań zawodowych

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE OPIEKUNKA DZIECIECIA

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka

Pracownia wychowania dziecka wyposażona w:

- zabawki,
- pomoce dydaktyczne do stymulacji wszechstronnego rozwoju niemowlęcia oraz dziecka w drugim, trzecim i czwartym roku życia,
- książki tematyczne,
- stół i krzeselka dostosowane do małego dziecka,
- miniwieża z CD i wejściem USB, płyty CD z piosenkami i bajkami dla dzieci,
- flanelograf z elementami graficznymi, plansze i tablice dotyczące fonetyki,
- sprzęt i pomoce do przedstawień, teatrzyków dla dzieci,

- biblioteczkę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową, czasopisma, albumy, filmy dydaktyczne dotyczące wychowania dziecka, psychologii, pedagogiki, defektologii,
- sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, odtwarzacz DVD, rzutnik pisma, ekran biały, komputer z pakietem programów biurowych, skaner, projektor multimedialny.

Pracownia pielęgnowania dziecka wyposażona w:

- łóżeczka dla niemowląt,
- stoły do przewijania,
- fantomy niemowlęcia i dziecka starszego,
- stolik zabiegowy, wagę lekarską,
- kącik do kąpieli,
- kącik do karmienia niemowlęcia,
- kącik higieniczny,
- instalację bieżącej wody,
- bieliznę pościelową, odzież i bieliznę dziecięcą,
- środki do pielęgnacji, środki antyseptyczne,
- sprzęt i przybory do: toalety i kąpieli niemowląt, pojenia i karmienia niemowląt, mierzenia temperatury, toalety jamy ustnej, likwidacji zmian skórnych,
- pomoce dydaktyczne do promowania zdrowia,
- biblioteczkę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową, czasopisma, albumy i filmy dotyczące anatomii i fizjologii dziecka oraz pielęgnowania dziecka i schorzeń wieku dziecięcego.

Pracownia muzyczna wyposażona w:

- płytotekę z utworami dla dzieci, muzyką poważną i ludową, śpiewniki dziecięce,
- instrumenty muzyczne, keyboard, instrumenty perkusyjne,
- miniwieżę z CD i wejściem USB,
- biblioteczkę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową i czasopisma dotyczące edukacji muzycznej.

Pracownia plastyczno-techniczna wyposażona w:

- materiały, narzędzia i przybory do prac technicznych i plastycznych,
- maszynę do szycia, żelazko i deskę do prasowania,
- zgrzewarkę do folii,
- instalację ciepłej wody,
- szafy, tablice korkowe, stoły do pracy,
- biblioteczkę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową i czasopisma dotyczące edukacji plastycznej,
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączony do sieci lokalnej z dostępem do internetu, drukarkę, skaner.

Pracownia pierwszej pomocy wyposażona w:

- fantomy BLS (Basic Life Support) osoby dorosłej, dziecka, niemowlęcia do resuscytacji krążeniowo-oddechowej,
- wyroby medyczne do bandażowania, zakładania opatrunków, okładów, tamowania krwawień, unieruchamiania kończyn, środki do dezynfekcji ran,
- przyrządy do pomiaru temperatury i aparat do pomiaru ciśnienia u dzieci,
- apteczkę pierwszej pomocy, filmy dydaktyczne dotyczące pierwszej pomocy.

Pracownia wspomagania komputerowego działalności zawodowej wyposażona w:

- stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia),
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu,
- urządzenie wielofunkcyjne,
- pakiety programów biurowych i graficznych,
- projektor multimedialny,
- tablicę interaktywną.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: placówki dziennej i całodobowej opieki nad dziećmi, (żłobki, przedszkola lub inne formy wychowania przedszkolnego, domy małego dziecka, policyjne izby dziecka, oddziały szpitalne, hospicja, klubiki dziecięce) oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół

prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 4 tygodnie (140 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE¹⁾

SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
SPO.04.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	32
SPO.04.2. Podstawy opieki nad dzieckiem	144
SPO.04.3. Pielęgnowanie dziecka zdrowego	256
SPO.04.4. Pielęgnowanie dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	256
SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka	352
SPO.04.6. Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka	224
SPO.04.7. Język obcy zawodowy	64
Razem	1328
SPO.04.8. Kompetencje personalne i społeczne ²⁾	
SPO.04.9. Organizacja pracy małych zespołów ²⁾	

¹⁾ W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując, z wyjątkiem szkoły policealnej kształcącej w formie stacjonarnej lub zaocznej, minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

²⁾ Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

OPIEKUNKA ŚRODOWISKOWA**341204****KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE**

SPO.05. Świadczenie usług opiekuńczych

CELE KSZTAŁCENIA

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie opiekunka środowiskowa powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji SPO.05. Świadczenie usług opiekuńczych:

- 1) organizowania opieki oraz wsparcia społecznego osobie podopiecznej;
- 2) sprawowania opieki nad osobą podopieczną w celu zapewnienia jej bezpieczeństwa zdrowotnego i higieny osobistej;
- 3) pomagania osobie podopiecznej w czynnościach dnia codziennego;
- 4) motywowania osoby podopiecznej do samodzielności oraz aktywności intelektualnej, fizycznej i społecznej.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH KRYTERIÓW

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji SPO.05. Świadczenie usług opiekuńczych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

SPO.05. Świadczenie usług opiekuńczych	
SPO.05.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) wymienia przepisy prawa określające wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wyjaśnia pojęcie ergonomii pracy w zawodzie 3) rozpoznaje znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe 4) stosuje zasady segregacji odpadów 5) rozróżnia środki gaśnicze i ich przeznaczenie ze względu na zakres ich stosowania
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 3) omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
4) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka	1) rozpoznaje rodzaje czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy 2) rozpoznaje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy 3) określa sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych
5) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) określa zasady organizacji stanowisk pracy w zawodzie zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska 2) określa zasady bezpiecznego posługiwania się narzędziami, sprzętem, przyborami, materiałami i środkami

	3) przygotowuje stanowisko pracy do wykonywania zadań zawodowych zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska
6) stosuje środki ochrony indywidualnej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) rozróżnia środki ochrony indywidualnej 2) określa zagrożenia występujące na stanowisku pracy wynikające z niestosowania środków ochrony indywidualnej
7) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji

SPO.05.2. Podstawy pomocy społecznej

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) wyjaśnia rolę osobowości człowieka w stosunkach z otoczeniem	1) rozróżnia typy i cechy osobowości człowieka 2) charakteryzuje role społeczne 3) wskazuje wpływ osobowości na zachowania społeczne
2) charakteryzuje rozwój człowieka w różnych okresach życia	1) opisuje rozwój człowieka w różnych okresach życia 2) rozpoznaje objawy zaburzeń rozwojowych
3) charakteryzuje procesy zachodzące w życiu społecznym	1) opisuje zachowania społeczne jednostki i zbiorowości 2) opisuje interakcje interpersonalne 3) opisuje nieprawidłowe relacje występujące w życiu społecznym
4) opisuje funkcje rodziny	1) wymienia funkcje rodziny 2) określa wpływ rodziny na funkcjonowanie człowieka
5) określa cele, zadania i instrumenty polityki społecznej państwa	1) wymienia cele polityki społecznej państwa 2) opisuje zadania polityki społecznej państwa 3) wymienia instrumenty polityki społecznej państwa i możliwości ich stosowania
6) identyfikuje problemy i postawy społeczne występujące we współczesnym społeczeństwie	1) opisuje przyczyny i skutki problemów społecznych 2) wykazuje wpływ zróżnicowanych postaw na funkcjonowanie jednostki i zbiorowości
7) charakteryzuje czynniki wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grupy	1) opisuje czynniki wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grupy 2) określa skutki wykluczenia społecznego jednostki i grupy

8) wskazuje przepisy prawa dotyczące pomocy społecznej i ubezpieczeń społecznych	1) wymienia przepisy prawa dotyczące pomocy społecznej i ubezpieczeń społecznych 2) charakteryzuje zadania instytucji państwowych dotyczące zabezpieczenia społecznego osoby niepełnosprawnej
9) posługuje się językiem migowym	1) stosuje język migowy w komunikowaniu się z osobą niepełnosprawną wymagającą alternatywnej formy komunikacji 2) określa potrzeby i problemy osoby podopiecznej przy pomocy języka migowego 3) doskonali umiejętności posługiwania się językiem migowym
10) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności stosowane podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
SPO.05.3. Organizowanie prac opiekuńczych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przedstawia potrzeby biopsychospołeczne człowieka i sposoby ich zaspokajania	1) rozróżnia potrzeby biopsychospołeczne człowieka 2) opisuje potrzeby biopsychospołeczne człowieka 3) dobiera sposoby zaspokajania potrzeb w zależności od sytuacji osoby podopiecznej
2) charakteryzuje ogólną budowę organizmu człowieka	1) objaśnia pojęcia z zakresu anatomii i fizjologii człowieka 2) omawia budowę i funkcję tkanek, narządów i układów organizmu człowieka
3) rozpoznaje objawy chorobowe poszczególnych układów i narządów osoby podopiecznej	1) wyjaśnia podstawowe pojęcia z zakresu patologii 2) określa etiologię i patomechanizm chorób społecznych i cywilizacyjnych 3) opisuje objawy chorobowe, a zwłaszcza objawy chorób narządu ruchu oraz układu krwionośnego, oddechowego, pokarmowego i nerwowego 4) opisuje objawy zaburzeń zdrowia psychicznego
4) planuje działania opiekuńcze wspólnie z osobą podopieczną	1) rozpoznaje możliwości osoby podopiecznej do sprawowania samoopieki 2) ocenia ograniczenia osoby podopiecznej 3) dobiera planowane działania do stanu osoby podopiecznej 4) dobiera działania do indywidualnych potrzeb osoby podopiecznej
5) rozpoznaje na podstawie analizy dokumentacji sytuację zdrowotną, społeczną i materialną osoby podopiecznej	1) określa rodzaje dokumentacji, która może służyć do analizy sytuacji zdrowotnej, społecznej i materialnej osoby podopiecznej 2) opisuje sytuację zdrowotną, społeczną i materialną osoby podopiecznej na podstawie analizy dokumentacji 3) wskazuje zależność sytuacji zdrowotnej i społecznej od warunków życia osoby podopiecznej
6) organizuje środowisko życia osoby podopiecznej z uwzględnieniem jej potrzeb i problemów	1) rozpoznaje potrzeby osoby podopiecznej 2) rozpoznaje sytuację społeczną, materialną zdrowotną osoby podopiecznej 3) rozpoznaje problemy osoby podopiecznej

	4) określa udogodnienia ułatwiające codzienne życie osobie podopiecznej
7) dobiera metody i techniki pracy socjalnej do potrzeb osoby podopiecznej	1) wymienia metody pracy socjalnej 2) rozróżnia techniki pracy socjalnej 3) dobiera narzędzia do realizacji zaplanowanych działań
8) opracowuje indywidualny plan opieki nad osobą podopieczną i pomocy tej osobie	1) wymienia elementy indywidualnego planu opieki 2) opracowuje indywidualny plan opieki w zależności od sytuacji osoby podopiecznej 3) opracowuje indywidualny plan opieki z uwzględnieniem technik, metod i narzędzi pracy
9) dobiera techniki, metody i narzędzia pracy z osobą podopieczną do realizacji działań opiekuńczych	1) opisuje techniki, metody i narzędzia pracy z osobą podopieczną 2) stosuje metody pracy opiekuńczej i metody aktywizujące osobę podopieczną
10) organizuje wsparcie na rzecz osoby podopiecznej i współpracuje z jej środowiskiem	1) ocenia możliwości wsparcia osoby podopiecznej w środowisku lokalnym 2) wskazuje możliwości wsparcia osoby podopiecznej ze strony środowiska lokalnego 3) współdziała z innymi osobami, organizacjami i instytucjami, realizując wsparcie na rzecz osoby podopiecznej 4) opisuje zasady współpracy z instytucjami i organizacjami społecznymi na rzecz osoby podopiecznej 5) planuje techniki monitorowania działań opiekuńczych
11) prowadzi dokumentację pracy z osobą podopieczną	1) wymienia rodzaje dokumentów obowiązujących w pracy z osobą podopieczną 2) dokumentuje prowadzone działania 3) analizuje prowadzoną dokumentację 4) wprowadza zmiany w prowadzonej dokumentacji po przeprowadzonej analizie
SPO.05.4. Wykonywanie czynności opiekuńczych i pielęgnacyjnych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) świadczy usługi opiekuńcze zgodnie z procedurami i standardami opieki	1) wymienia czynności opiekuńcze i pielęgnacyjne u osoby podopiecznej 2) wykonuje czynności opiekuńcze i pielęgnacyjne zgodnie z procedurami i standardami opieki
2) rozpoznaje objawy zaburzeń psychosomatycznych zagrażających zdrowiu lub życiu osoby podopiecznej	1) opisuje zaburzenia psychosomatyczne układów i narządów osoby podopiecznej 2) interpretuje objawy zaburzeń u osoby podopiecznej zagrażające zdrowiu lub życiu 3) udziela pomocy w przypadku zagrożenia zdrowia lub życia osoby podopiecznej
3) wykonuje zabiegi higieniczne i pielęgnacyjne u osoby podopiecznej	1) wymienia środki i materiały do wykonywania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych 2) dobiera narzędzia do wykonywania zabiegów higienicznych i pielęgnacyjnych 3) wymienia kolejność czynności podejmowanych podczas zabiegów higienicznych
4) opiekuje się osobą podopieczną w różnych fazach choroby przewlekłej	1) opisuje etapy choroby przewlekłej 2) opisuje zmiany zachodzące w rodzinie powstałe na skutek choroby przewlekłej osoby podopiecznej

	3) rozpoznaje potrzeby osoby podopiecznej w różnych fazach choroby przewlekłej 4) opisuje zasady postępowania opiekuńczego adekwatnie do rozpoznanej fazy choroby przewlekłej
5) zapobiega odleżynom i odparzeniom u osoby podopiecznej	1) wymienia czynniki sprzyjające powstawaniu odleżyn i odparzeń u osoby podopiecznej 2) określa zagrożenia wynikające z powstania odleżyn i odparzeń u osoby podopiecznej 3) klasyfikuje stopnie odleżyn 4) dobiera środki zapobiegające powstawaniu odleżyn i odparzeń u osoby podopiecznej 5) opisuje czynności należące do profilaktyki przeciwoodleżynowej
6) wykonuje zlecone przez lekarza zabiegi przeciwzapalne u osoby podopiecznej	1) opisuje przyczyny i objawy procesu zapalnego 2) rozróżnia rodzaje zabiegów przeciwzapalnych 3) opisuje rodzaje okładów i kompresów 4) rozróżnia techniki wykonywania okładów i kompresów 5) stosuje algorytmy czynności w wykonywaniu zabiegów przeciwzapalnych
7) pomaga osobie podopiecznej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza	1) sprawdza zalecenie lekarza, zgodność leku, dawkę i termin ważności 2) rozróżnia drogi podawania leków 3) pomaga osobie podopiecznej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza różnymi drogami (doustnie, przez skórę, na błony śluzowe), a w przypadku osób, które nie są w stanie samodzielnie przyjąć leku, również podaje go bezpośrednio do ust lub na skórę, bez naruszania powłok skórnych
8) pomaga osobie podopiecznej w korzystaniu ze świadczeń opieki zdrowotnej	1) wymienia instytucje opieki zdrowotnej 2) rozróżnia rodzaje świadczeń opieki zdrowotnej 3) planuje pomoc osobie podopiecznej w korzystaniu ze świadczeń opieki zdrowotnej
9) pomaga osobie z niepełnosprawnością w korzystaniu ze sprzętu rehabilitacyjnego i przedmiotów ortopedycznych	1) rozróżnia rodzaje sprzętu rehabilitacyjnego i przedmiotów ortopedycznych 2) opracowuje wskazówki dla podopiecznego i jego rodziny dotyczące używania i konserwacji sprzętu rehabilitacyjnego oraz przedmiotów ortopedycznych 3) stosuje sprzęt rehabilitacyjny i przedmioty ortopedyczne w zależności od możliwości i potrzeb osoby podopiecznej zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy
SPO.05.5. Wspieranie osoby podopiecznej w czynnościach dnia codziennego	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) pomaga osobie podopiecznej w prowadzeniu gospodarstwa domowego i zarządzaniu finansami osobistymi	1) przedstawia zasady pomocy w prowadzeniu gospodarstwa domowego osobie podopiecznej 2) planuje rodzaje czynności w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, np. zakupy, pranie, pomoc w przygotowywaniu posiłków 3) dobiera sposoby planowania budżetu osobie podopiecznej

2) dobiera metody i środki do utrzymania mieszkania w czystości	1) wymienia środki stosowane do utrzymania w czystości mieszkania osoby podopiecznej 2) dobiera środki i narzędzia do utrzymania w czystości mieszkania osoby podopiecznej 3) wykonuje czynności pomagające osobie podopiecznej w utrzymaniu czystości otoczenia
3) przestrzega zasad zdrowego stylu życia osoby podopiecznej oraz prowadzi profilaktykę i promocję zdrowia z zakresu zdrowego stylu życia	1) wyjaśnia pojęcie profilaktyki i promocji zdrowia 2) opisuje czynniki zdrowego stylu życia 3) objaśnia zasady zdrowego odżywiania 4) wykazuje się znajomością zasad żywienia dietetycznego 5) przygotowuje dietetyczne posiłki
4) pomaga osobie podopiecznej w korzystaniu ze świadczeń pomocy społecznej	1) wymienia rodzaje pomocy społecznej 2) dobiera rodzaj pomocy w zależności od sytuacji osoby podopiecznej 3) wnioskuję do instytucji społecznej o pomoc dla osoby podopiecznej
5) stosuje procedury sanitarno-epidemiologiczne podczas wykonywania czynności opiekuńczych	1) wymienia procedury sanitarno-epidemiologiczne podczas wykonywania czynności higienicznych 2) stosuje procedury higieniczne dotyczące narzędzi i sprzętu medycznego
SPO.05.6. Aktywizowanie osoby podopiecznej do samodzielności życiowej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) analizuje przyczyny występowania i metody rozwiązywania problemów społecznych	1) rozróżnia występujące problemy społeczne 2) wymienia przyczyny występowania problemów społecznych 3) wymienia metody rozwiązywania problemów społecznych 4) opisuje metody rozwiązywania problemów społecznych
2) pomaga osobie podopiecznej w rozwiązywaniu problemów społecznych i osobistych	1) diagnozuje problemy społeczne i osobiste osoby podopiecznej 2) opisuje działania opiekuńcze środowiskowej pomagające osobie podopiecznej w rozwiązywaniu problemów 3) opisuje sposoby zapobiegania wykluczeniu społecznemu osoby podopiecznej
3) określa metody integracji osoby podopiecznej ze środowiskiem lokalnym	1) opisuje sposoby integracji ze środowiskiem lokalnym 2) dobiera sposoby integracji do możliwości osoby podopiecznej
4) podtrzymuje relacje międzyludzkie w najbliższym otoczeniu osoby podopiecznej	1) określa relacje sąsiedzkie 2) rozpoznaje możliwości utrzymania kontaktów społecznych osoby podopiecznej 3) opisuje zasoby najbliższego otoczenia osoby podopiecznej
5) określa formy i metody organizowania czasu wolnego	1) wymienia formy organizowania czasu wolnego 2) różnicuje sposoby spędzania czasu wolnego przez osobę podopieczną 3) ustala sposoby spędzania czasu wolnego przez osobę podopieczną 4) rozpoznaje zasoby kulturalne i rekreacyjne środowiska lokalnego
6) organizuje różne formy aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania	1) opisuje sposoby spędzania czasu wolnego

zainteresowań osoby podopiecznej z uwzględnieniem jej potrzeb, możliwości oraz zasobów środowiska lokalnego	2) rozpoznaje potrzeby kulturowe osoby podopiecznej 3) sporządza wykaz możliwości spędzenia czasu wolnego w lokalnym środowisku 4) dobiera zajęcia do możliwości psychofizycznych osoby podopiecznej
7) analizuje metody usprawniania i aktywizowania osoby podopiecznej w zależności od jej wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności	1) rozróżnia metody usprawniania osoby podopiecznej 2) ocenia możliwości aktywizacji osoby podopiecznej 3) dobiera formy aktywizacji do potrzeb i możliwości osoby podopiecznej
8) planuje metody, formy, techniki i środki terapii zajęciowej dla osoby podopiecznej	1) rozróżnia metody, techniki i formy terapii zajęciowej 2) identyfikuje potrzeby osoby podopiecznej w planowaniu terapii zajęciowej 3) stosuje elementy terapii zajęciowej
9) przygotowuje osobę podopieczną oraz jej rodzinę do samoopieki i samopielęgnacji	1) ocenia możliwości osoby podopiecznej do samoopieki i samopielęgnacji 2) opracowuje zalecenia dla rodziny dotyczące wspierania osoby podopiecznej i pomocy jej w samoopiece i samopielęgnacji 3) opisuje sposoby wspierania osoby podopiecznej i jej rodziny w samoopiece i samopielęgnacji
10) pomaga osobie podopiecznej w korzystaniu z pomocy technicznych ułatwiających samodzielne wykonywanie codziennych czynności	1) wymienia pomoce techniczne ułatwiające samodzielne wykonywanie codziennych czynności 2) opisuje zasady technicznej obsługi urządzeń ułatwiających samodzielne wykonywanie codziennych czynności
11) przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas aktywizowania osoby podopiecznej	1) wymienia metody aktywizowania osoby podopiecznej 2) wskazuje sposoby aktywizacji osoby podopiecznej 3) rozpoznaje zainteresowania osoby podopiecznej 4) dobiera rodzaje aktywności do możliwości osoby podopiecznej i jej zainteresowań 5) wskazuje zasady bezpieczeństwa, które należy uwzględnić, realizując proces aktywizacji osoby podopiecznej

SPO.05.7. Język obcy zawodowy

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego,	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu

<p>a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych:</p> <p>a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka</p> <p>b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)</p>	<p>2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje</p> <p>3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu</p> <p>4) układa informacje w określonym porządku</p>
<p>3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych:</p> <p>a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję)</p> <p>b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)</p>	<p>1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi</p> <p>2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady)</p> <p>3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko</p> <p>4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnych charakterach</p> <p>5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji</p>
<p>4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu:</p> <p>a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym podczas rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych</p> <p>b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych</p>	<p>1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę</p> <p>2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia</p> <p>3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób</p> <p>4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi</p> <p>5) pyta o upodobania i intencje innych osób</p> <p>6) proponuje, zachęca</p> <p>7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe</p> <p>8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji</p>
<p>5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych</p>	<p>1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych)</p> <p>2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym</p>

	3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 5) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznanne słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
SPO.05.8. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przedstawia cechy wysokiej jakości usług świadczonych na rzecz drugiego człowieka	1) wymienia rodzaje usług świadczonych osobie podopiecznej 2) dobiera rodzaj usług do potrzeb podopiecznego 3) określa kompetencje opiekunki środowiskowej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług
2) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki podczas realizacji zadań zawodowych	7) opisuje zasady etyczne podczas świadczenia usług opiekuńczych 8) opisuje skutki łamania zasad etycznych 9) omawia zasady współpracy z osobą niepełnosprawną z zachowaniem kultury i etyki zawodowej 10) przestrzega tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 11) przestrzega zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych
3) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) wymienia zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania 2) określa zasady komunikacji interpersonalnej 3) charakteryzuje aktywne metody słuchania
4) opisuje pojęcie konfliktu w związku z realizacją zadań zawodowych	1) wyjaśnia pojęcie konfliktu 2) opisuje przyczyny konfliktów międzyludzkich 3) zapobiega przyczynom powstawania konfliktów 4) opisuje fazy konfliktu 5) wymienia skutki konfliktów międzyludzkich w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym 6) stosuje zasady utrzymywania poprawnych relacji z podopiecznym i współpracownikami
5) planuje wykonanie zadania	1) planuje czas przeznaczony na realizację zadań zawodowych 2) realizuje zadania w wyznaczonym czasie 3) ocenia stopień realizacji zadania 4) analizuje skutki realizacji zadania
6) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) wyjaśnia pojęcie odpowiedzialności w związku z realizacją zadań zawodowych 2) wymienia konsekwencje braku odpowiedzialności podczas wykonywania zadań zawodowych

7) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) rozpoznaje sytuacje nietypowe w środowisku pracy 2) podejmuje działania w sytuacji nietypowej 3) ocenia skutki podejmowanych działań w sytuacjach nietypowych 4) wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu człowieka
8) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) opisuje podstawowy zakres wiedzy i umiejętności zawodowych 2) analizuje własne kompetencje 3) wyznacza sobie cele rozwojowe 4) planuje własny rozwój zawodowy
9) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) opisuje metody i techniki rozwiązywania problemów 2) podaje propozycje rozwiązywania problemów 3) ocenia skuteczność podjętych działań
10) współpracuje w zespole	1) określa pojęcia: zespół, praca zespołowa i lider 2) realizuje zadania w wyznaczonym czasie 3) wspomaga innych członków zespołu podczas realizacji zadań 4) analizuje efekty pracy zespołu 5) identyfikuje znaczenie i funkcje konfliktu w pracy zespołu
SPO.05.9. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) wyznacza zadania członkom zespołu 2) wyjaśnia sposób wykonania zadania
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań	1) rozpoznaje możliwości i umiejętności członków zespołu 2) wskazuje osoby do wykonania zadania 3) przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) ustala kolejność wykonywania zadań 2) monitoruje proces wykonywania zadań
4) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań	1) określa zaangażowanie w pracę członków zespołu 2) ocenia efekty pracy zespołu 3) udziela informacji zwrotnej w celu prawidłowego wykonania przydzielonych zadań
5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakości pracy	1) dokonuje analizy rozwiązań technicznych i organizacyjnych warunków i jakości pracy 2) dokonuje prostych modernizacji warunków i organizacji pracy

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE OPIEKUNKA ŚRODOWISKOWA

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji SPO.05. Świadczenie usług opiekuńczych

Pracownia opiekuńczo-higieniczna wyposażona w:

- łóżka szpitalne z pełnym wyposażeniem,
- fantomy osoby dorosłej do nauki czynności higienicznych,
- szafki i stoliki przyłóżkowe z regulowanym blatem,
- materace przeciwoleżynowe, pościel, bieliznę pościelową i osobistą, parawany,
- pojemnik na brudną bieliznę, pojemniki na odpady,
- urządzenia i przybory do wykonywania zabiegów higienicznych,

- wyroby medyczne do pielęgnacji osoby leżącej, środki pielęgnacyjne,
- termometry, aparaty do mierzenia ciśnienia, glukometr,
- apteczkę pierwszej pomocy,
- udogodnienia przeciwoślizgowe,
- wózek inwalidzki, balkonik,
- fantom BLS (Basic Life Support) osoby dorosłej i dziecka do prowadzenia resuscytacji krążeniowo-oddechowej, maseczki do sztucznej wentylacji jednorazowego użytku,
- maty do ćwiczeń, koce termoizolacyjne,
- kołnierze ortopedyczne, szyny do unieruchamiania złamań, opaski dziane i elastyczne różnej wielkości,
- środki opatrunkowe, środki ochrony osobistej, środki czystości.

Pracownia umiejętności społecznych i arteterapii wyposażona w:

- sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, odtwarzacz DVD,
- materiały i przybory malarsko-plastyczne, materiały i przybory do malowania na szkle, decoupage'u, filcowania, wiklinę papierową, masy plastyczne: modelinę, plastelinę, masę solną, kukurydzianą, papierową.

Pracownia organizacji czasu wolnego wyposażona w:

- sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, monitor, komputer lub laptop, projektor lub rzutnik pisma, sprzęt nagłaśniający, odtwarzacz DVD, i zestawy płyt CD, DVD
- instrumenty muzyczne,
- sprzęt sportowy oraz sprzęt do gier i zabaw ruchowych,
- sprzęt turystyczny,
- sprzęt fotograficzny,
- biblioteczkę,
- gry stolikowe i towarzyskie, służące do rozwijania umiejętności praktycznych związanych z konstruktywnym spędzaniem czasu wolnego, puzzle, łamigłówki, krzyżówki, przybory piśmiennicze,
- sprzęt, materiały i przybory do szycia, haftowania, wyszywania.

Pracownia gospodarstwa domowego i kulinarna wyposażona w:

- zestaw mebli kuchni domowej oraz wyposażenie ułatwiające osobom starszym samodzielne przygotowywanie posiłków,
- plansze ilustrujące skład poszczególnych produktów spożywczych,
- książki kucharskie,
- zastawę stołową,
- sprzęt gospodarstwa domowego.

Pracownia wspomagania komputerowego działalności zawodowej wyposażona w:

- stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia),
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu,
- urządzenie wielofunkcyjne,
- pakiety programów biurowych i graficznych,
- projektor multimedialny,
- tablicę interaktywną.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: placówki dziennej i całodobowej opieki nad osobą zależną, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, środowisko zamieszkania podopiecznego oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk: 4 tygodnie (140 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE¹⁾

SPO.05. Świadczenie usług opiekuńczych	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
SPO.05.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	32

SPO.05.2. Podstawy pomocy społecznej	170
SPO.05.3. Organizowanie prac opiekuńczych	112
SPO.05.4. Wykonywanie czynności opiekuńczych i pielęgnacyjnych	128
SPO.05.5. Wspieranie osoby podopiecznej w czynnościach dnia codziennego	128
SPO.05.6. Aktywizowanie osoby podopiecznej do samodzielności życiowej	128
SPO.05.7. Język obcy zawodowy	64
Razem	762
SPO.05.8. Kompetencje personalne i społeczne ²⁾	
SPO.05.9. Organizacja pracy małych zespołów ²⁾	

¹⁾ W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując, z wyjątkiem szkoły policealnej kształcącej w formie stacjonarnej lub zaocznej, minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

²⁾ Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.